

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Ivan Renko — Tiska tiskarna »Jadrana« — Vsi v Kopru — Naslov uredništva in uprave: Koper, Santorjeva ulica št. 26, telefon 170, poštni predal 2 — Celoletna naročnina 500 dinarjev, polletna din 250, četrtletna pa din 130 — Tekoči račun pri Narodni banki v Kopru št. 657-T-162 — Rokopisov ne vračamo

LETO IV. ŠTEV. 30

Koper, petek 22. Julija 1955

POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 10

NAŠ PRAZNIK

Z zasedanja OLO Koper

Izvoljeni so novi odborniki

Postavimo, na priliko, da imamo majhen kamenček, trd kakor diamant in obenem kompakten kot svinec, ki je zašel med mlinske kamne. Zaman ga pokrivačo okrogli granitni bloki, zaman ga skušajo med seboj streti — vedno bolj trden in bleščeč postaja, vedno bolj odporen — popustiti morajo kamni, ker so kljub svoji veličini sicer sami v nevarnosti. Kamenček izpuštuje iz svojega uničevalnega objema nezdrobljen, da na svetlobi zasije v vsej svoji lepoti.

Tak kamenček je naš slovenski narod. Tisoč let in več si je svet okoli nas prizadeval, da bi nas uničil, trli so nas prav na našem koščku zemlje križajoči se interesi velikih imperalističnih narodov, skozi stoletja so zanikali naš narodnostni obstoj. Vedno hujši teror, ki je v zadnji vojni dosegel svoj višek, je samo krepil naš odpor. Molče trepeč smo čakali naš dan. Saj smo verovali vanj, vedeli smo, da mora nekoč priti. Napovedovali so ga zgodovinski dogodki, terjali ga je družbeni razvoj. Slutili so ga naši veliki možje skozi zgodovino. Videli ga je Prešeren, ko je pisal Zdravljico in Krst pri Savici, Cankar je prerokoval, da bomo iz naroda hlapcev postali narod junakov! Vedeli so zanj mnogi drugi najboljši sinovi slovenskega naroda — mnogi so zanj tipeli in tudi žrtvovali vse — svoja življenja.

Končno je napočil naš dan. Z dvaindvajsetim julijem je odslej obeleženo novo poglavje v slovenski zgodovini. Upor je tedaj šel po deželi, vzdignil se je naš slovenski ljud na končni obračun s kletim sovragom. V gigantski borbi nismo podlegli — v svobodi je naš kamenček zasijal kot briljant v vsej svoji krasoti, da nikoli več ne ugasne!

Štirinajst let neprestane borbe je za nami. Štirim najtežjim nečloveške oborožene borbe za obstoj je sledilo deset let graditve novega življenja. Oborožena revolucija je postavila nove pogoje za mirno graditev delovnega človeka vrednega življenja, za graditev močne in trdne skupnosti vseh jugoslovanskih narodov. Uresničili smo pojme svoboda in neodvisnost, enakopravnost in varnost v vsej njihovi veljavi. Našega napredka ne more več nihče zaustaviti — dokler bo trajal svet, bo slovenski narod svoboden in neomejen gospodar svoje usode.

Prvič v vsej zgodovini tudi Slovenci na tem področju slavimo ta praznik v bratski skupnosti z matično domovino. Peti oktober leta 1954 je tudi v zgodovini Slovenske Istre obrnil novo stran. Zgodovinska nujnost je bila, da smo bili dotlej še odrezani od ostale Slovenije, čeprav smo bili z dušo in srcem povezani z njo. Splošno slovenski in jugoslovanski poveljni razvoji nas je zato nekoliko prehitel, vendar pa prav ob letošnjem prazniku vstaja lahko že ugotovimo, da smo od lanskega ok-

toobra že veliko nadoknadili in napredovali. Zadnje razlike pa odpravljamo nova upravno-teritorialna razdelitev Slovenije in uvedba novega zakona o občinah in okrajih v Jugoslaviji. Poslej se bodo razvijali ob enakih pogojih, z enakimi pravicami in dolžnostmi, kot vsi jugoslovanski narodi in ljudje. Ko novo ureditev, nove oblike demokratičnega samoupravljanja tudi po oblastveni veji pravkar uveljavljamo, se moramo dobro zavedati, da bomo uspeli le ob resničnem sodelovanju vseh državljanov, ki naši domovini in družbi mislijo dobro. Vsaka osebna prizadevnost ob novih ukrepih za povzdigo političnega, gospodar-

skega in kulturnega napredka področja ima škodljive posledice za tak razvoj, dokler družba kot živo življenje sama ne zavrne takih pojavov, ki ovirajo njen razvoj. Tudi naše današnje delo za socialistično izgradnjo naše dežele je ena sama in neprestana borba, ki terja od nas nenehnega učenja, nenehne upornosti proti vsem ostankom nekdanje protiljudske družbe, ki bi se še hoteli uveljaviti, in žilave vztrajnosti v izpolnjevanju vseh nalog za uresničitev boljšega življenja.

Vsem graditeljem, vsem borcem in upornikom, ki varujejo in razvijajo našo socialistično družbo, ob našem prazniku borbeni pozdrav!

V ponedeljek so se zbrali na zasedanje še v dosedanjem sestavu odborniki koprškega OLO. Najprej sta na ločenih sejah oba zbora razpravljala o nadomestnih volitvah v oba zbora, potrdila sta in zaprisegla novoizvoljene odbornike, končno pa sta izvolila vsak iz svoje sredine določeno število članov v novi okrajni ljudski odbor.

Nadomestne volitve so bile v dveh enotah občine Izola in v Sečovljah za tri odbornike v okrajni zbor ter za dva v zbor proizvajalcev. Izvoljeni so bili tovariši Martin Greif — Rudi in Jordan Jerman v Izoli, Davorin Ferligoj pa v Sečovljah za člane okrajnega zbora, v zbor proizvajalcev pa v Izoli Drago Dolinšek in v Piranu Anton Sturm.

Za v novi okrajni zbor so bili nato predlagani in izvoljeni tovariši: Rado Pišot — Sokol, Dušan Obad, Nerino Gobbo — Gino, Viktorija Knez, Emil Zlobec, Julij Beltram — Janko, Leopold Caharija, Mario Santin, Valerij Jakomin, Karel Kljun, Ernet Vatovec, Plinio Tomasin, Mario Abram, Ivan Knez, Jurij Domio, Aldo Petronio, Avgust Vojkovič, Franc Kralj, Franc Benčič, Anton Ukmar, Davorin Ferligoj, Jordan Jerman, Ciril Hrovatin, Anton Peroša, Alojz Sabadin in Martin Greif — Rudi.

V novi zbor proizvajalcev koprške skupnosti komun so bili izvoljeni: Klavdij Vuk, Marko Rajner, Srečko Pečarič, Anton Vodopivec, Zoran Zlobec, Jakob Draksler, Andrej Komljanec, Jože Škerlič, Jože Križmarjč, Marjan Pečarič, Iva Rozman, Korbijan Marsetič, Drago Dolinšek, Jože Sajin in Anton Sturm v industrijski skupini, v kmetijski pa Henrik Kastelic, Ivan Požar, Stanko ing. Kovačič, Valmi Peroša, Silvester Vatovec in Milko Babič.

Člane v novi odbor okrajne skupnosti so po predvidenem postopku izvolili že tudi v sežanskem in postojnskem okraju. Celotni sestav odbora bomo objavili v prihodnji številki. Novi odbor se bo sestel na svojo prvo konstituantno sejo jutri.

Po zaključnih volitvah sta oba zbora na skupni seji obravnavala nekatere gospodarske probleme, tako težak položaj Kliničnih bolnic v Kopru in Zdravstvenega doma. Sklenili so prevzeti jamstvo za namem obratnega kredita, obenem pa podvzeti vse potrebne ukrepe, da se gospodarski položaj teh ustanov izboljša. Med drugim so razpravljali tudi o turističnem podjetju »Turista« v Ankaranu, in so mu zaradi dokazanih nepravilnosti postavili prisilno upravo.

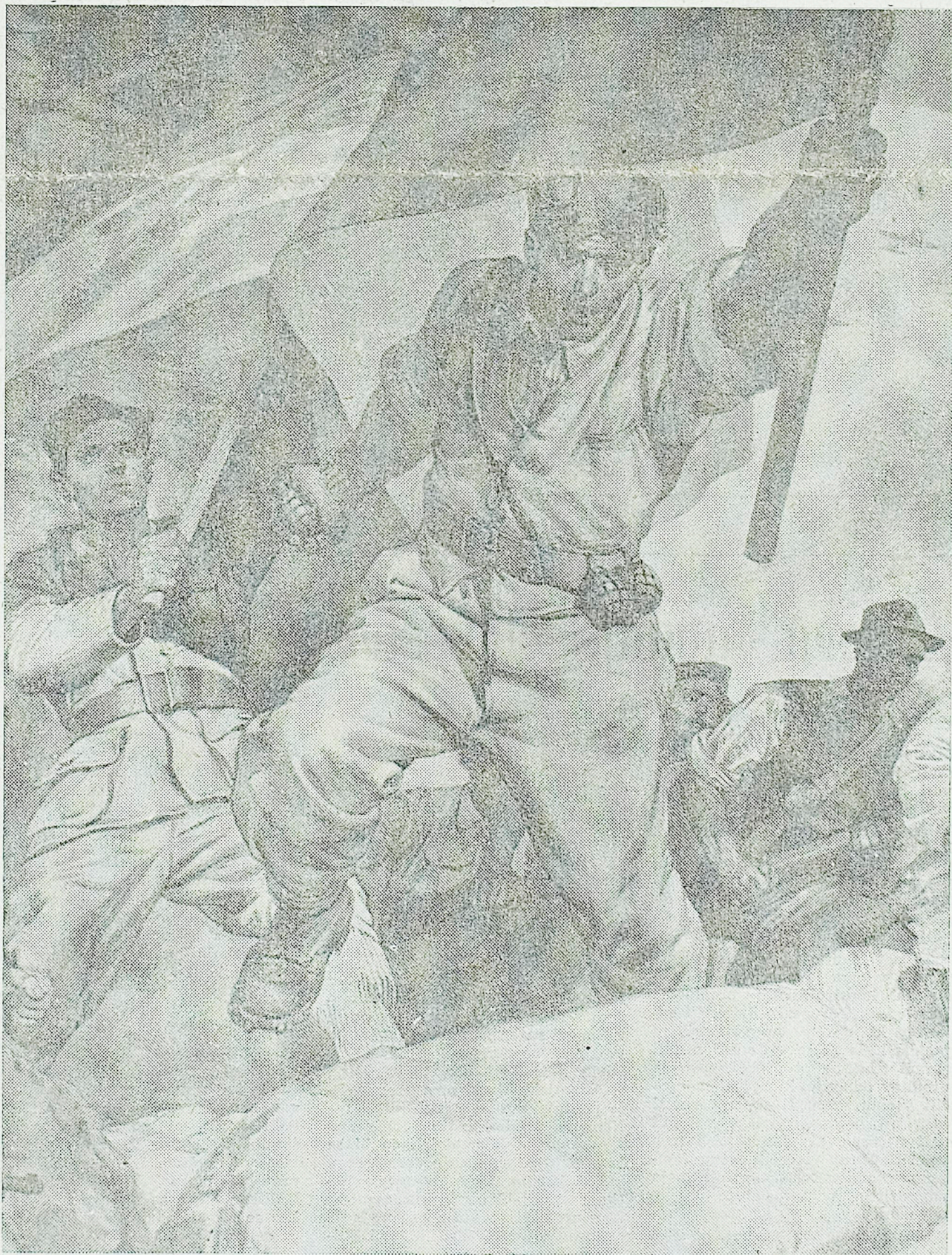
Finančno - gospodarski položaj Centralne uprave bolnic v Kopru je približno takle:

CUB prosi za zvišanje kredita od 7.000.000 na 13.500.000, za kar zahteva Narodna banka garancijsko zjavo OLO Koper. Revizijska komisija je predlagala, naj OLO prevzame jamstvo za obratni kredit v višini 7.000.000 pod pogojem, da CUB ažurira svoje knjigovodstvo, da predloži pred izdajo jamstva brutto bilanco za I. polletje 1955 in da potem predlaga brutto bilanco do 20. v mesecu za pretekli mesec. OLO in CUB naj tudi proučita možnost reorganizacije in znižanja stroškov.

Bilanca CUB za leto 1954 izkazuje primanjkljaj 6.917.858 din. Bilančna komisija je tudi predlagala, naj bi ta primanjkljaj krila OLO in Zavod za socialno zavarovanje. Za prva dva meseca letošnjega leta pa izkazuje primanjkljaj 1.647.015 din, tako da bo verjetno primanjkljaj prvega polletja letos znašal okrog 5.000.000 din.

Posebno vprašanje je pri tem še vprašanje Centralne uprave bolnic v Kopru. Stroški se zaradi nje povečajo za 3.300.000 din. Če bi se posamezne bolnišnice upravno in finančno osamosvojile, ne bi samo odpadli ti izdatki, ampak bi bilo to obenem vzpodbuda za racionalno gospodarstvo na licu mesta. Bolnišnice se ne bi mogle več zanašati na to, da bo CUB krila njihove primanjkljaje.

Pristojni oblastveni organi proučujejo primer Centralne uprave bolnic v Kopru in bodo v prihodnjih dneh odločili o upravičenosti njenega obstoja.

PENGOV: UPOR

Sprehod PO SVETU

Osrednji mednarodni dogodek preteklega tedna in morda vseh let po drugi svetovni vojni je bila ženevska konferenca »štirih velikih«. Njej smo posvetili poseben članek. Oči vsega miroljubnega človeštva so uprte v prijazen švicarsko mesto ob zelenem jezeru, odkoder pričakujemo razpršitev strahu pred novo vojno in novo etapo v zblizovanju narodov. Prav zaradi tega so te dni vsi drugi mednarodni dogodki potisnjeni v ozadje, čeprav bi bili po svojem pomenu vredni temeljitejših obravnav.

Tu mislimo predvsem vprašanje Severne Afrike. Ko je pretekli teden francoski ministrski predsednik Faure prebral pred poslansko zbornico svoj napovedani politični pregled o položaju v Severni Afriki, je bila v dvorani hladna tišina. Večina poslancev je s precejšnjo skepsjo poslušala njegove obrazložitve o položaju v Alžiru in Maroku in nejasna stališča glede prihodnjih francoskih načrtov v teh pokrajinah. Francoski ministrski predsednik je zaenkrat za Alžir našel le to »rešitev«, da je povečal vojaške sile za boj proti domačemu odporiškemu gibanju, glede Maroka je pa dejal, da bi bila odveč vsaka razprava o pristojnosti Francije v tej deželi.

Zaradi takih stališč je povsem razumljivo, da domačini v Maroku in Alžiru nadaljujejo s stavkami in atentati in da so uboju in aretacije na dnevnem redu. Odgovorni činitelji Francije nikakor nečesto razumejo, da je kolonializem v današnji dobi vzpostavljanja mednarodnega sodelovanja na osnovi aktivnega sožitja preživela oblika. Po rešitvi tuniškega vprašanja — ki jo morajo zdaj še praktično uveljaviti — bi morali nujno začeti še s podobnim reševanjem alžirskega in maroškega vprašanja. Nacionalne in socialne težnje prebivalstva vseh treh pokrajin so približno enake in povsem neprirodno je, da hočejo obravnavati Severno Afriko po kosih in vsikati za vsak njen del posebno rešitev.

Predvsem ho morala francoska vlada razumeti, da je nesmiselno še nadalje vztrajati pri svoji zastareli kolonialni politiki in pomagati Severni Afriki, da se čimprej reši ostalosti. Tega pa ne bodo storili z razpihanjem dinastijske krize v Maroku in s trditvijo, da je Alžir nadaljevanje francoskega nacionalnega ozemlja, temveč le se korenito spremembo svoje politike, ki je na primer v Tuniziji že rodila prve pozitivne sadove.

Za našo državo sta precej pomembni izjavi egiptskega premiera Naserja in indijskega ministrskega

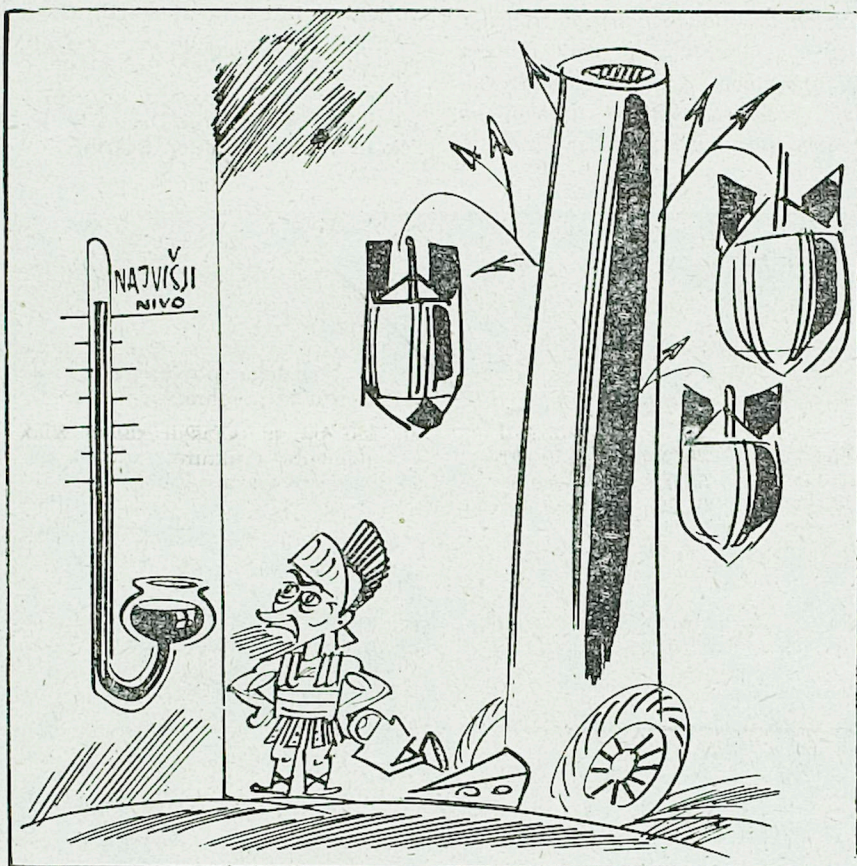
predsednika Nehruja, saj dokazujeta veliko podobnost v stališčih treh držav do raznih mednarodnih vprašanj in utrjevanje dobrih odnosov med Jugoslavijo ter Egiptom in Indijo. Egiptski premier Naser je v razgovoru z jugoslovanskimi novinarji predvsem omenil zadovoljstvo Egipta ob bližnjem obisku predsednika Tita in izrazil prepričanje, da bo ta obisk še bolj poglobil prijateljstvo med jugoslovanskim in egiptskim ljudstvom. Poudaril je tudi velik pomen nedavne indijsko-jugoslovanske deklaracije. »Varnost človeštva temelji.« — je med drugim dejal, — »na uporabi politike, ki sta jo proglasili Indija in Jugoslavija.«

Indijski premier Nehru pa je izjavil na tiskovni konferenci v New Delhiju, da se bosta Indija in Jugoslavija posvetovali o mednarodnih vprašanjih, kadarkoli bodo to razmere zahtevale. Hkrati bosta poglobljali svoje prijateljstvo na gospodarskih in drugih področjih. Glede izmenjave gospodarskih misij je dejal, da še niso določili termina, je pa popolnoma razumljivo, da prijateljske države medsebojno

izmenjujejo mnenja o gospodarskih vprašanjih, zlasti ker gre za Jugoslavijo, s katero ima Indija mnogo skupnega.

Pri naši bližnji sosednji Italiji vladna kriza še vedno ni docela rešena. Ministrski predsednik Segni je dobil zaupnico s komaj 3 glasovi večine. V svojem govoru je poudaril, da je politika njegove vlade ista kot prejšnje Šcelbove, vendar so glavne politične stranke le dosegle neko »skupno gledanje na demokratično državo«. To skupno gledanje naj bi bilo v tem, da ne more biti napredka za delavski razred brez ohranitve svobode in da ne more biti mednarodnega prestiža brez lojalnega in pozitivnega izvajanja svobodno podpisanih obveznosti.

Za našo državo je zlasti važen tisti del govora, ko Segni obravnava položaj v Trstu. »Ponovna poživitev tržaškega pristanišča« — je med drugim dejal — »je povezana z obnovo prometa s Srednjo Evropo ne pa nujno z mednarodnim posvetovalnim sestankom, ki ga predvideva londonski memorandum.« Po Segnijevih zatrdilih funkcionira svobodno tržaško pristanišče brez diskriminacij, hkrati pa so vzpostavili stike z drugimi državami, tako da bo v nekaj tednih mogoče sklicati predvideni sestanek. Svoj del govora o Trstu je zaključil z zatrdilom, da bodo tudi druga številna vprašanja tržaškega mesta »predmet najbolj pazljive skrbi vlade.«

— Barometer se dviga, suša bo...

Ta teden skoro tri milijarde ljudi našega sveta zre v Zenevo, kjer so se enajst let po najbolj krvavi vojni v zgodovini prvič sestali najvišji predstavniki štirih velesil, predsednik Združenih držav Amerike Eisenhower, predsednik sovjetske vlade Bulganin, predsednik britanske vlade Eden in predsednik francoske vlade Faure. Narodi vsega sveta upravičeno pričakujejo, da jim bodo predstavniki štirih velesil vili upanje v boljše življenje, v trajni mir in varnost. Brez dvoma se človeštvo dobro zaveda, da štirje veliki ne bodo mogli takoj in konkretno rešiti vseh neštetih perečih vprašanj, ki so ves čas po zadnji vojni zastrupljali odnose med narodi in državami in ki so grozila z novim svetovnim požarom. Pač pa se upravičeno nadeja, da bodo v Zenevi našli in postavili tiste temelje, na katerih bo mogoče graditi nove odnose med narodi. Prepričani smo, da bodo našli sredstva za mirno ureditev vseh spornih vprašanj, da bodo poiskali skupen jezik za ureditev sožitja med velikimi in malimi narodi. Skratka, svet pričakuje od Zeneve, da razprši strah, ki je zajel človeštvo pred novo svetovno katastrofo, da bi se tako lahko mirno predal delu za napredek.

Ali nas bo Zeneva v tem pričakovanju razočarala? Sodeč po pripravah za samo konferenco, po vzdušju, ki je zadnje leto zavladalo v svetu in po neštetih izjavah najodgovornejših državnikov velesil menimo, da nam bo ženevska konferenca prinesla olajšanje. Vsi-

Ženeva - upanje človeštva

ljuje se nam misel, da so se tudi predstavniki največjih držav v svetu začeli zavedati, da vojne ne bi bilo s sedanjimi razdiralnimi sredstvi več mogoče teritorialno omejevati in da bi nova vojna uničila ves svet. Nasprotno bi pa mir v vsakem oziru ne samo koristil, ampak tudi rešil vse človeštvo. Zdi se, da prav iz te zavesti izhajajo vse pomirjevalne izjave državnikov tako z Vzhoda kakor tudi iz Zapada ter da je ta zavest končno tudi pripeljala štiri velike v Zenevo.

Ze prvi dan konference se je zaključil v ozačju zmernosti, resnosti in konstruktivnih predlogov. Predsednik Združenih držav Eisenhower, ki je konferenco otvoril, je poudaril, da so se v Zenevi sestali zaradi tega, da bi našli osnovo za ureditev odnosov, ki naj bi omogočili vsemu svetu živeti v varnosti in miru. Podobne izjave so dali tudi predsedniki vlad ostalih treh velesil. Torej glede namena konference so si v Zenevi enotni. Imajo pa različne poglede glede dosege teh namenov.

nostnega sistema in razorožitve. V tem pogledu je šel Faure še znatno dalje ter je predlagal ustanovitev varnostnega pakta, katerega člani- ca bi bila razen štirih velesil tudi združena Nemčija. Maršal Bulganin je takoj sprejel nekatere zapadne predloge ter iznesel sovjetske, ki predvidevajo najprej sklenitev varnostnega pakta in šele zatem združitev Nemčije.

Kakor vidimo je težišče razgovorov Nemčija, čeprav so si izmenjali stališča tudi o drugih vprašanjih, ki so prav tako važna, in sicer evropska varnost, razorožitev ter odnosi med Vzhodom in Zapadom. Pripomniti je potrebno, da se v Zenevi razen šefov vlad sestajajo vsakodnevno tudi zunanji ministri štirih velesil, kakor tudi neštetih strokovnjaki. V glavnem se vsi štirje strinjajo o potrebi združitev Nemčije, vendar je predsednik britanske vlade Eden dejal, da bi se pogajanja za sklepanje varnostnega pakta, kar najprej zahteva Sovjetska zveza, lahko zavlekla, medtem ko z ureditvijo nemškega vprašanja ni mogoče več odlašati. Maršal Bulganin je odvrnil, da bo nemško vprašanje lahko rešiti, če bodo dani vsi pogoji in vse okoliščine, da bo Nemčija krenila po poti miroljubnega sožitja in prijateljstva z vsemi državami. Priznal je nemškemu

Podjetja niso upravičena navijati cene na račun zvišanja plač

Minuli petek je bila v prostorih kluba poslancev v Ljubljani tiskovna konferenca. Novinarjem je na postavljena vprašanja o nekaterih aktualnih gospodarskih problemih, ki so pri nas nastali v zvezi z zvišanjem cen žita, masti in nekaterih drugih artiklov, odgovarjal podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Marjan Breclj.

»Z zvišanjem cen žita in masti smo stopili na novo pot, ki je bila za normalizacijo cen in stabilizacijo tržišča pri nas nujna«, je poudaril med drugim tov. Breclj. Nadalje je dejal, da je v tem trenutnem položaju posledica teh ukrepov sicer kupna moč delavcev in nameščencev nekoliko manjša in da jim zvišanje plač za 500 din ne zadostuje za kritje zvišanih cen tudi tobačnih izdelkov in povečanih tarif na železnici.

Vendar so cene masti zdaj proste, kar bo brez dvoma ugodno vplivalo na porast proizvodnje. Medtem pa je ta porast cen pri žitu sicer prav tako stimulativen, toda ne odločilen za povečanje pridelovanja žita, ker je ta nova cena še vedno določena z administrativnim ukrepom, ker je še prezgodaj, da bi država pustila iz rok trgovino z žitom. Pri tem je treba razumeti, da je kupna moč kmetov tako in tako še vedno večja od kupne moči delavcev in če bi uvedli popolne ekonomske cene žita, bi to razmerje kupnih moči zašlo gotovo v še težji položaj. Poleg tega je nujno, da obdržimo to ceno žitu v razmerju s cenami na svetovnem trgu. Nikakor pa ne smemo dopuščati, da bi bili na ta način dohodki kmetov čezmerno. Zato ta ukrep sam po sebi še ne bo odločilno vplival na povečanje pridelovanja žita, v zvezi z drugimi ekonomskimi ukrepi pa je to prav gotovo pozitivno. Uspeh stabilizacije cen in tržišča kmetijskih pridelkov bo vsekakor uravnotežal tudi s pomočjo raznih zavarovanj plačilno moč delavcev in kmetov.

Tovariš Breclj je prav tako govoril novinarjem o potrebi, da bi nam v tem sedanjem položaju lahko precej pomagale trgovinske zbornice in zadružne organizacije s svojim vplivom na znižanje cen vrsti drugih artiklov. V nekaterih podjetjih so se pojavile tendence, da bi zvišali cene izdelkov, češ da bodo morali povečati plačo delavcu za 500 din. Toda take težnje na vsak način niso upravičene, ker plače v industriji, kmetijstvu, gospodarstvu, prometu in obrti grejo na račun materialnih izdelkov. Torej se to povečanje plač enostavno premakne na račun dobička, ki ga bo federacija, republika ali okraj in komuna

dobivala s tem nekoliko manj. Iz tega je razvidno, da povečanje plač ni torej nikakor v breme podjetij. Vsakršno povečanje cen storitvam in potrošnim artiklom bi pomenilo zlorabo na račun potrošnika. V Sloveniji znaša celokupna vsota plač v industriji 16 milijard dinarjev, dobiček pa je 55 milijard. Računano na povprečno plačo delavca (10.000 din mesečno) je zvišanje plač v zvezi s temi ukrepi le 5 odstotno. V vsej industriji je to le 800 milijonov dinarjev, kar pa je le dober odstotek od celokupnega dobička, ki ga odvajajo gospodarske organizacije v sklade federacije, republike in okrajev ter občin.

Zvišanje plač bi nikakor ne smelo vplivati na dvig cen v trgovini in prav tako ne v gostinstvu. Plačni sklad sestoji iz prometa, toda večja podjetja imajo pri tem tak razpon, da jim ni treba navijati cen po lastni volji za dosego plačnega sklada. Za manjša podjetja pa bi bilo prav, da spremenijo okraji stopnjo, ki je določena za plačni sklad, da bodo na tak način lahko krila to zvišanje plač iz prometa. V tem prehodnem položaju pa bo naša davčna politika upoštevala zadrževanje tudi privatnih obrtnikov. Vsek, ki bi zvišal cene svojim izdelkom ali storitvam, jih bo v tem oziru zvišal neupravičeno. Pri vsem tem je torej nujno, da uvajamo v naše gospodarstvo z normalizacijo cen stabilizacijo tržišča, pri čemer nam bodo morale predvsem pomagati zadružne organizacije. Te bo treba podpreti s kreditno politiko, da bi tako neposredno odkupovale od kmetov pridelke z gotovino in jih takoj pošiljale na trg. To ne samo, da bo v korist potrošnikom, ampak bomo na tak način preprečili razne posredovalce in nakupovalce, ki še vedno vlečejo mastne dobičke na račun potrošnikov.

V nekaj vsrtah

WASHINGTON: V začetku tedna je bil sklenjen sporazum med ZDA in Formozo, po katerem bo ameriška vlada pošiljala kuomintanski vladi izsledke o uporabi atomske energije za znanstvene namene in bo sodelovala z njo v razvoju mirnodobne uporabe atomske energije.

SEUL: Sing Man Ri je sklical konferenco generalov. V poročilu, ki ga je prebral general Li je poudarjeno, da so južnokorejske oborožene sile pripravljene odpraviti korejsko premirje in vkorakati v Severno Korejo.

BUENOS AIRES: Argentinska policija je aretirala 5 članov Katoliške akcije, ki so razpečavali protivladne letake. Baje jim je dal to protivladno literaturo opat Anonio Donzars. O njegovem sovražnem delovanju je vlada takoj obvestila cerkvene oblasti.

SAIGON: Južni Vietnam je zahteval pri francoski vladi, naj se v letu 1956 umaknejo z njegovega ozemlja vse francoske oborožene sile. Francija ima tam še 70.000 vojakov. Francija se je zavzela, da bo ščitila Južni Vietnam, dokler ne bo imel svoje lastne armade.

LONDON: Britanska vlada je baje predlagala Grčiji in Turčiji, naj bi bila konferenca o Cipru 29. avgusta v Londonu.

WASHINGTON: ZDA in Siam sta sklenila sporazum o mirnodobni uporabi atomske energije. Po tem sporazumu bo prejel Siam od ZDA na kredit 6 kg urana. Razen tega bodo siamske strokovnjake podrobno informirali o granji in uporabi atomskih reaktorjev ter o uporabi radioaktivnih izotopov v kmetijstvu, industriji, medicini in biologiji.

Vsem našim bralcem, sodelavcem in prijateljem ob Dnevu vstaje slovenskega ljudstva naše iskrene čestitke in borbeni pozdravi!

Uredništvo
»Slovenskega Jadrana«

Ljudsko-prosvetno delo na Postojnskem

Ljudsko-prosvetno delo je oblika političnega dela, ki je ljudstvu najbližja. Vendar so naše politične organizacije do tega precej brezbrizne. To se kaže predvsem v slabih dejavnostih kulturno-prosvetnih, posebno še dramskih prireditvev. Imamo vse polno društev, katerih predstave so prežete z mysticizmom ali pa prikazujejo našega človeka v nepravilni luči. To so predvsem tako imenovane ljudske igre. Člani SZDL bi morali s svojim vplivom doseči, da bi podobne stvari ne prihajale na oder.

Eden izmed razlogov, da prireditve niso vselej na dostojni in politični ravni, je ta, da SZDL kot politična organizacija premalo skrbi, kdo pride v upravne odbore posameznih društev. Še vedno prevladuje mišljenje, da je ljudsko-prosvetno delo stvar učiteljev in bivših »prosvetarjev«, ne pa tudi zadeva političnih organizacij.

Za izobraževalno in ljudsko-prosvetno delo se posebno premalo zanimajo sindikati. Z izvolitvijo delavskih svetov sindikati marsikje nimajo jasnih perspektiv za svoje nadaljnje delo. Tako so več ali manj le zagovorniki ekonomskih teženj svojih članov, popolnoma pa pozabljajo, da so politična organizacija, ki je prav tako dolžna skrbeti za dvig kulturne in prosvetne ravni svojih članov. Delavec danes ni le proizvajalec, marveč tudi solastnik proizvodnih sredstev in se mora izobraževati, da bo zmožen in sposoben delovati pri upravljanju svojega podjetja.

Ta pomanjkljivost je najbolj očitna pri polaganju izpitov za kvalificirane delavce. V postojnskem okraju je naredil v tej smeri največ sindikat Javčarja v Prestranku, ki je organiziral za svoje delavce strokovni tečaj. V večini podjetij pa so bili delavci prepuščeni samim sebi. Lansk leto je v nekem podjetju polagalo izpite 15 delavcev in niti eden od njih ni po letu 1945 prebral ene sam slovenske knjige. Delavci so izjavili, da je zanje dovolj strokovna usposobljenost in da jim druge izobrazbe ni treba.

Oblike kulturno-prosvetnega dela so najrazličnejše: tečaji, ljudska univerza, knjižnice, čitalnice, dramska, pevski in godbeni odseki itd. Pri izbiri teh oblik moramo pač upoštevati raven prebivalstva in materialne možnosti. Zato je nesmiselno pričenjati s kulturno-umetniškimi delom tam, kjer za to ni pogojev. Kultura in prosveta se morata pričenjati v preprostejših oblikah izobraževanja.

Na posvetovanju v Sežani je nekdo izrekel misel, naj bi imela društva Partizan svoje kulturno-prosvetne sekcije. Vendar bi s tem ne dosegli napredka, marveč bi kulturno-prosvetno delo le drobili. Takšne sekcije bi bilo priporočljivo ustanovljati le tam, kjer samostojna prosvetna društva nimajo materialnih in drugih pogojev za obstoj.

Društvom je treba omogočiti naravno delo. Velikokrat se primeri, da ostale organizacije, kot ZB, SZDL, RK itd., angažirajo za prirejanje svojih proslav prosvetna društva. Razen tega morajo odstopiti društva svoje dvorane, kurivo in plačevati razsvetljava, ne da bi za to dobila kakršnokoli odškodnino. Da, še celo to se večkrat primeri: če je na takšnih prireditvah predvidena vstopnina, jo pobere organizacija, medtem ko društva ne morejo kriti niti najosnovnejših stroškov. Na ta način društva nazadujejo materialno in jim takšno kampanjsko delo onemogoča vsako sistematičnost. Razumljivo je, da morajo na takšnih prireditvah društva sodelovati, vendar naj jim bodo pokriti vsaj materialni izdatki.

Vprašanje kadra je še vedno pereče. Predvsem manjka pevovodij, kapelnikov, režiserjev in knjižničarjev. Dosedanji tečaji niso bili kdo ve kako uspešni. V te tečaje so prihajali ljudje z različnimi sposobnostmi in s prav tako neenakomerno izobrazbo, tako da so bili predavatelji večkrat v resni zagati, kaj in kako naj predavajo. Bilo bi pa tudi nesmiselno pričakovati, da bi mogel nekaj tedenski tečaj usposobiti nekoga za dobrega pevovodjo. Morda bi bilo bolje misliti na redne pevovodske šole ali pa, da bi pri glasbenih šolah ustanovili oddelek za pevovodje. Vendar pa bi morala takšna kvalifikacija zagotoviti absolutno eksistenco.

Skozi knjižničarske tečaje je šlo že precej ljudi, posebno učiteljev,

vendar jih v knjižnicah deluje le malo.

Prav tako pereče je vprašanje vodij glasbenih sekcij. Tega kadra nam glasbene šole ne dajejo. V postojnskem okraju sta dve glasbeni šoli; gojenci jih obiskujejo več ali manj le zaradi osebnega veselja, kot pa zato, da bi se posvetili glasbeniškiemu poklicu. Če se pa že kdo pozneje tudi vpiše na srednjo glasbeno šolo in jo dokonča, ne mara na podeželje. Zaposlitev išče v večjih krajih, kjer mu je postranski zaslužek pri raznih zabavnih orkestrih skoraj zagotovljen.

Tečaji so organizirani nesmotrno. Nekatere organizacije prirejajo tečaje brez kakršnega koli nadzornega organa. Niso redki primeri, da je v eni vasi istočasno več tečajev, če-

prav so pogoji samo za enega. Na naši vasi še ni toliko učiteljstva, da bi zmogli voditi toliko tečajev hkrati, niti toliko interesentov, da bi tečaji uspeli. Nad njihovim programom nima nihče pregleda (v večini primerov nimajo programov niti sestavljenih), nihče se ne vpraša, kdo bo kril stroške in kdo je predavatelj in kakšna je njegova kvalifikacija. S takšno prakso je treba prenehati. V preteklosti smo imeli slučaje, da so vodili tečaje ljudje, ki niso bili naklanjeni naši družbeni stvarnosti in so izkoriščali tečaje v svoje politične namene.

Za konec še nekaj števil, ki prikazujejo kulturno-prosvetno dejavnost v vseh treh komunah koprške okrajne skupnosti s področja dosejanega postojnskega okraja.

Število	Občina Postojna	Občina Pivka	Občina Il. Bistrica	Skupaj
društev	7	4	4	15
sekcij	21	15	14	50
članov	1096	632	543	2.271
knjižnice	7	4	4	15
knjiž. bralcev	6460	4.601	2.217	13.283
izposojenih knjig	627	517	388	1.532
Bralci po poklicu:	8006	17.500	4.751	30.257
delavcev	135	218	199	552
nameštencev	158	124	79	361
kmetov	68	35	23	126
mladine	187	95	56	338
ostalih	79	45	31	155
Prireditve:				
dramskih	52	15	15	82
pevskih	33	9	26	68
godbenih	4	1	7	12
folklornih	8	—	—	8
Domovi:				
dvoran	6	1	—	7
odrov	7	1	2	10
Kinopodjetij	6	1	2	9
Tečaji:				
gospodinjiski	1	2	1	4
obisk	7	3	9	19
jezikovni	97	65	137	299
obisk	6	—	—	6
stenografski	117	—	—	117
obisk	1	—	—	1
obisk	22	—	—	22
Podpore društvom:				
Okr. o. LPS društvom	365.000	70.000	176.000	611.000
Okr. o. LPS za godbo	52.870	—	—	52.870
Okr. o. LPS za knjižn.	9.807	50.000	70.294	130.101
O. o. SZDL za knjižnice	95.000	15.000	55.000	165.000
Skupaj čin	522.677	135.000	301.294	958.971
Prosvetne sekcije pri društvih:				
Gasilci	2	1	—	3
mladina	3	1	3	7

Samo v okviru proslav 10. obletnice osvoboditve je bilo na Postojnskem 28 dramskih predstav, 20 koncertov in dva literarna večera —

skupaj kar 50 prireditvev. To je dovolj zgovoren dokaz o aktivnosti Ljudske prosvete na tem področju.

Vsem delavskim svetom gospodarskih organizacij

Uprava okrajnega kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš v Kopru priporoča vsem delavskim svetom gospodarskih organizacij na področju okraja Koper, da zaradi ublažitve stanovanjske stiske namensko vlagajo del svojih sredstev za samostojno razpolaganje v okrajni kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš.

V naših podjetjih je veliko število delavcev in uslužbencev, ki živijo v neposrednih stanovanjskih pogojih. Neurejene razmere teh delavcev in uslužbencev negativno vplivajo na njihovo proizvodnost pri delu. Stevilna podjetja zaradi pomanjkanja stanovanj ne morejo dobiti potrebnih kvalificiranih delavcev. Zato so podjetja dolžna skrbeti, da bodo delavci in uslužbenci dobili primerno stanovanje.

Prav zaradi tega je bil ustanovljen okrajni kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš. Ta ima nalogo, da zbira sredstva na poseben račun pri Istrski komunalni banki v Kopru in skrbi za to, da bi iz naloženih sredstev gradili stanovanjske hiše. Podjetja, ki imajo naložena sredstva v okrajnem kreditnem skladu, dobe na svojo vlogo posojilo za gradnjo stanovanjskih hiš, ali pa za odkup enoga ali več stanovanj v hišah, ki jih gradi v ta namen sklad. Posojilnica mora s svojo vlogo kriti 25% predračunske vrednosti hiše ali stanovanja, ostalih 75% pa dobi iz okrajnega kreditnega sklada pod pogoji, ki so določeni v pravilniku sklada. Podjetja, ki bodo vlagala svoja sredstva v ta sklad, bodo imela prednost pri najemanju kredita.

V nekaterih okrajih so se na poziv ljudskih odborov podjetja že obvezala, da bodo dala 40% sredstev za samostojno razpolaganje v stanovanjske sklade.

Uprava okrajnega kreditnega sklada poziva vse delavske svete, da čim prej skličejo izredne sestanke in na njih proučijo finančno sposobnost podjetja in obenem določijo odstotek sredstev za prosto razpolaganje, ki naj bi jih v polletnih obrokih odvajali v okrajni kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš na posebni račun pri Istrski komunalni banki. Ta pa naj ne bo manjša od 40% sklada za samostojno razpolaganje.

S sklepom delavskega sveta je treba seznaniti Istrsko komunalno banko ter upravo okrajnega kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš v Kopru. Natančnejše informacije daje uprava sklada pri Tlačništvu za gospodarstvo in komunalne zadeve na Okrajnem ljudskem odboru v Kopru.

Tudi zaradi nedovoljene trgovine povečana potrošnja sladkorja

Ljudje se zadnje čase sprašujejo, čemu tako pomanjkanje sladkorja. V izjavi, ki jo je dal za tisk pred dnevi podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič-Tempo, je med drugim rečeno, da v naši državi ne proizvajamo dovolj sladkorja. To je vsekakor posledica velikega povpraševanja po tem važnem prehranbenem artiklu, kar pa je obenem dober znak v spremembi strukture prehrane našega prebivalstva. Zaradi tega je naša država primorana uvažati predejšnje količine sladkorja. Vendar pa se zaradi tega cena sladkorju ni zvišala.

Seveda se dogaja, da trenutno pomanjkanje sladkorja v nekaterih predelih naše države izkoriščajo brezvestni trgovci v svoje špekula-

tivne namene. Namesto, da bi pravilno razdeljevali prejeti sladkor med svoje stalne odjemalce, ga enostavno zatajijo in preprodajo po višjih cenah. Lahko rečemo, da se je predvsem zaradi takih primerov potrošnja sladkorja na Koprskem povečala v zadnjih mesecih za blizu 40 odstotkov. Medtem ko je bila normalna potrošnja na pr. v mesecu januarju letos okrog 80 tisoč kg, je bilo v juniju prodanega 110 ton sladkorja. V tem je všteta tudi industrijska uporaba, ki pa je zadnje mesece nekoliko manjša. Potrošnja sladkorja pa se ni dvignila morda zaradi povečanega potreba potrošnikov. Eden glavnih vzrokov za to so bili pri tem prekupčevalci, ki so ob prvih vesteh o pomanjkanju sladkorja izkoristili splošno potrošniško mrzlico.

Organi kriminalistične službe so te dni zasledili nekaj takih primerov prekupčevanja s sladkorjem na debelo. Pri tem delu je bil zasačen 41 letni Franc Kozjak iz Krškega okraja, ko je hotel s kamionom odpeljati v Ljubljano 500 kg sladkorja zaradi preprodaje. O nakupu sladkorja ni imel nobenih računov, priznal pa je, da je sladkor za nameravano preprodajo kupil v nekaterih trgovskih podjetjih v Piranu. Zaradi tega se bo moral zagovarjati pred ljudskim sodiščem.

Prav tako je bil prijet 30-letni Peter Kos iz Šempetra v Savinjski dolini, ki je v špekulativne namene kupoval sladkor. Okrog 200 kg sladkorja je imel shranjenega v gostišču pri nekdanji železniški postaji v Kopru. Toda preprodaja mu ni uspela, ker so ga poprej zasledili organi Ljudske mlade in moral se bo zagovarjati za svoja dejanja pred sodiščem.

Takih primerov prekupčevanja s sladkorjem, ki zlasti vpliva na pomanjkanje sladkorja na našem trgu, je še več. Tudi porast potrošnje masti in mlevskih izdelkov vplivajo podobni primeri. Če primerjamo potrošnja mlevskih izdelkov v koprskem okraju v letošnjem marcu (180.500 kg) z junijsko (205.500 kg), lahko ugotovimo, da se tudi pri prodaji teh najnujnejših hranil dogajajo špekulacije na račun potrošnikov. Tak nenaden porast potrošnje je v resnici nerazumljiv. Res je sicer, da je spričo vse večje industrializacije koprškega okraja in zaradi turistične sezone v teh mesecih pri nas precej povečana potrošnja. Toda potrošnja moka, ki je v juniju večja za 25.000 kg v odnosu na potrošnjo v marcu, nam jasno pove, da so za tak porast vzroki drugje. Zato je zaželeno, da potrošniki sanj, kot najneposrednejše zainteresirani oskudovanci, prijavljajo oblastem podobne primere špekulacije in nedovoljene trgovine. G. B.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

KRAŠKI ZIDAR

SEŽANA

iskreno čestita k prazniku 22. juliju vsem cenjenim strankam in delovnemu ljudstvu naše republike

Vsa stavbena, adaptacijska, mizarška, kovaška in pleskarska dela izvrši hitro in solidno

REMONTNO PODJETJE DIVAČA

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEJEM K 22. JULIJU - PRAZNIKU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA

V nedeljo bo v Lekvi na Krasu velik partizanski tabor

To nedeljo organizira občinski odbor ZB NOV Divača velik partizanski tabor v vasi Lokev v počastitev 10. obletnice osvoboditve.

Ob tej priložnosti bodo odkrili sredi vasi pred starodavnim gradom lep spomenik vsem v NOB padlim vaščanom. Sredstva za spomenik so že pred leti zbrali vaščani sami, izdelalo pa ga je podjetje Industrija kraškega marmorja v Duvovljah.

Vas Lokev leži ob državni meji z Italijo ob cesti Divača — Trst, v bližini Bazovice in Opčin, ki sta ostali na drugi strani meje. Lokev je ena največjih vasi na Krasu, saj šteje s Preložami vred skoraj 1.000 prebivalcev. V času NOB je odigrala važno vlogo, saj je bila za vas važna postojanka aktivistov in kurirjev za vezo med Brkini in Krasom. Ob koncu leta 1941 in v začetku 1942 so že delovali v vasi prvi domači aktivisti OF (Skabar, Čok in drugi). Ti so vzdrževali stalno zvezo s prvimi partizanskimi enotami v Brkinah ter z aktivisti in organizacijami v Trstu.

Prebivalstvo te vasi je kljub temu, da je bila v vasi skoraj do konca vojne močna sovražna vojaška postojanka, v celoti aktivno sodelovalo v NOB. To pričajo številni borci in aktivisti iz vasi ter padli v NOB, ki jim bo v nedeljo odkrit spomenik.

Pri postavljanju spomenika in ureditvi okolisa je aktivno pomagala JLA in enote KNOJ, kar je najlepši dokaz povezanosti naše armade z našimi partizanskimi vasi in prebivalstvom.

Vas Lokev nestršno pričakuje nedelje — velikega dne, ko se bo v

Partizanski tabor na Ravnah pri Pivki

V počastitev Dneva vstaje je organizacija Zveze borcev pivške komune pripravila velik partizanski tabor, ki bo danes na Ravnah. Na sporedu je pester kulturni soproed. Nastopila bosta pevski zbor iz Košane in Pivke, godba na pihala pa bo igrala partizanske pesmi. Športna društva so pripravila zanimiva tekmovanja v lahki atletiki. Partizanske patrole bodo po obisku družin padlih borcev izvedle »napad«. Na koncu bo ljudsko rajanje s srečolovom.

Spomenik padlim borcem v Bukovju

Na pobudo Zveze borcev vasi Predjama, Gorenje, Belsko in Bukovje so leta 1953 začeli zbirati prispevke za postavitve spomenika padlim borcem iz teh štirih vasi. Kmetje so v ta namen darovali vsak po nekaj lesa iz svojih gozdov. Tako je pripravljali odbor zbral skupno pol milijona dinarjev, kar je bilo dovoljno jamstvo za začetek del.

Pred dobrim mesecem so na križišču cest Predjama—Postojna—Belsko začeli s kopanjem temeljev za postavitev spomenika. Dela so dobro napredovala, čeprav se posamezni odbori raznih organizacij, izvzemši organizacijo Zveze borcev, niso za delo tako zanimali in pomagali, kot bi to lahko pričakovali. V nedeljo 24. julija bodo z veliko slavnostjo odkrili spomenik. Proslava bo združena s partizanskim pohodom iz raznih vasi. Ob odkritju bo izbran kulturni spored in bosta med drugim nastopila domači pevski zbor in moški vokalni kvintet iz Postojne.

Glavni pobudniki za postavitev spomenika so Joško Bizjak, Jože Sever, obratovodja žage Belsko, Alojz Marinšek, uslužbenec KZ Bukovje, pomagajo pa zlasti delavci na žagi, — član: ZB.

Načrt za spomenik je izdelal inženir Zoran Ditek, kip pa je del akademskega kiparja Franca Smerduja iz Postojne. Kip predstavlja partizana s puško, ki se z eno roko drži za zlomljeno drevo. Podstavek spomenika je iz kamnoloma v Kalu pri Pivki.

Slavje na Socerbu

V koprskem okraju bo največja proslava Dneva vstaje na Socerbskem gradu, kjer se bodo zbrali bivši borci, aktivisti in prebivalstvo. Iz okraja bo odšlo osem partizanskih patrolj, ki se bodo med potjo ustavljale pred spomeniki in ploščami padlih borcev ter obiskale partizanske družine. Patrolje bodo odšle iz Smarij, Marezig, Kopr, Pobjegov-Cezarjev, Dekanov, Črna Kala, Gračišče in iz Skofij. Na Skofijah se bodo zbrali borci in aktivisti iz Miljskih hribov. Vse patrolje bodo krenile na pot v zgodnjih jutranjih urah in bodo prišle na Socerb ob osmi uri. Nato bo bogat kulturno-prosvetni spored, nato pa splošno veselje.

V Podkraju pri Colu bodo v okviru proslav Dneva vstaje odkrili v nedeljo 24. julija spomenik padlim borcem. Spomenik bo stal na kraju, kjer je padlo 60 borcev. Stroški za postavitev spomenika znašajo nad 300.000 din. Precej denarja so domačini zbrali z raznimi prireditvami, ostalo pa sta prispevali Zadrudno podjetje iz Ljubljane in Lesno industrijsko podjetje iz Ajdovščine.

Napredek gradbeništva v Divači

Že daljši časa imajo v Divači gradbeno podjetje »Remont«. Vedno večje potrebe po novih stanovanjskih objektih in drugih gradnjah adaptacije starih poslopj, bodo tudi v divaški komuni povzročile živahnejšo gradbeno dejavnost. Podjetje »Remont« je v Divači in na področju divaške občine zgradilo že lepo število raznih objektov, čeprav je imelo doslej samo 40 delavcev. Razen manjših popravil na stavbah je to podjetje zgradilo še udobno in higiensko poslopje v naselju »Slovenija ceste« nad Divačo. Sedaj gradijo divaški »Remontovci« 10 metrov visoko transformatorsko postajo, hkrati pa preurejajo tudi v dosedanjem vojaškem naselju lepa in udobna stanovanja. Če pogledamo načrte, ki jih ima za prihodnje leto podjetje, lahko rečemo, da čaka »Remont« v Divači še lep razvoj.

S spojitvijo občinskih ljudskih odborov v Divači in Vreham v eno občino bo spojena z »Remontom« tudi vremenska apnenica. To bo močna gospodarska celota v divaški komuni. Število delavcev bo naraslo na devetdeset. Podjetje bo zgradilo za 13 milijonov dinarjev zdravstveni dom v Divači, popravilo bo 13 stanovanj in začelo z gradnjo prostorov novega obrata »Tkanine« v Senožečah. To pa je še začetek in kakšna dela bo vse opravljal v Divači v bližnji prihodnosti »Remont«, je težko reči. Divaška komuna je izrazito turistično področje in v Divači kot važnem železniškem in cestnem križišču bo treba misliti na gradnjo hotela in avtobusnega postajališča z bencinskimi črpalkami.

Nove hiše v Semedeli

V torek je delovni kolektiv gradbenega podjetja »Prvi maj« iz Kopr gradil v Semedeli tri petstanovanjske hiše. To so prve hiše bodočega mesta. Do prihodnje pomladi bodo dogradili skupaj 32 takih hiš s 192 stanovanji in 32 garsonierami. Pet gradbenih podjetij iz Kopr, Izole, Sežana in Nove Gorice pa bo že letos dogradilo 20 hiš, ki bodo lahko do prvega januarja 1956 sprejele prve stanovalce.

Za Koper je to pomembna pridobitev, ker bodo nova stanovanja omilila perečo stanovanjsko krizo.

Pri slavnosti so bili navzoči razen delavcev tudi zastopniki ljudske oblasti in množičnih organizacij, med njimi sekretar Zveze komunistov bodoče koprške skupnosti komun Albert Jakopič — Kajtimir, sekretar SZDL Martin Greif, ljud-poslanec Albin Duje in predsednik mestne občine Koper Leopold Caharija. V imenu podjetja je na kratko spregovoril direktor Marko Rajner. Pohvalil je delovni kolektiv, ki je v 66 dneh zgradil hiše. Kolektiv je čestital tudi Martin Greif in je med drugim dejal, da so to prve zgradbe in temelji za nadaljnjo graditev ter razširitev Kopr. Predsednik ljudskega odbora mestne občine Kopr pa je kolektivu izročil razna darila in priznanje za hitro in dobro izvršena gradbena dela.

ter avtoservisom. Vse večja stanovanjska stiska terja gradnjo novih stanovanjskih poslopj. Vse to ni malo. Podjetje »Remont« bo brez dvoma lahko kos vsem nalagam.

Pobegi

Kmetijska zadruga v Pobegih-Cezarjih bo v kratkem začela graditi drugi del skladišča za odkup kmetijskih pridelkov. V skladišču bo zadruga uredila tudi vinsko klet, kjer bodo grozdje sami predelovali v vino. Vinska klet bo lahko sprejela šest vagonov vina. Za gradnjo tega potrebnega objekta je zadruga dobila 3,5 milijona dinarjev kredita. Upravni odbor zadruge je že naročil opremo za klet, stiskalnice, črpalke, sode in drugo.

Še eno podjetje naše kovinske industrije

Pred dobrim mesecem so v Postojni ustanovili novo podjetje kovinske industrije »Liv«. Je sicer še v izgradnji, vendar pa ima lepe pogoje za svoj razvoj. Nedaroma so dobili nove stroje domače izdelave iz tovarne »Prvomajska« iz Zagreba. V strojnih delavnicah že proizvajajo razne kovinske izdelke kakor obtežilnice za lokalnike, ogrodja za električne peči in razna zobasta kolesa. V livarni so začeli že v maju z litjem železa, ki so ga nedavno še pospešili in namesto enkrat tedensko, lijejo sedaj dvakrat tedensko. To je velika pridobitev, saj bodo namesto dosedanjih štirih ton železa na teden pridobivali osem ton. S tem bodo pospešili tudi dela v obdelovalnici in obogatili izbor raznih izdelkov in uslug. Borijo se s težavami, ker nimajo zadostnega sposobnega kadra. Zato je njihova glavna skrb, ustvariti dober in sposoben kader, ki bo kos svojim nalagam.

Nageljni v Postojni

Prijetno sem bil presenečen, ko sem nedavno prišel v Postojno in med drugim videl tudi poštno poslopje. Z vseh oken in z velikega balkona nad vhodom so cveteli rdeči nageljni. Čolm zidovom je to dajalo prijeten in osvežujoč vtis, oči pa so se veselile zelenja in živih barv — rdečih slapov, ki so se kopali v soncu.

Zanimalo me je, kdo je na pošti tisti, ki ima tak smisel za lepoto cvetja na oknih in skrbi, da ta lepota ne usahne. Izvedel sem, da je to sam upravnik pošte. Za Postojno, ki jo vsak dan obišče toliko tujcev, je ta zgled tovariša Dekleve vreden posnemanja. Kako lepo bi bilo, če bi tudi na pročelju muzejskega poslopja zacvetele rože, ki bi stariim zidovom dalo malo življenja in lepote.

Potnik

Pisma uredništvu

Turistični objekt ali gradbeni spomenik

Pod tem naslovom bi hotel nekaj povedati o obnovi hotela na Svinščakih pri Ilirski Bistrici. Znano je, da je bil pred vojno ta kraj zaradi svoje gorske svežine in naravnih lepote med najbolj priljubljenimi turističnimi točkami, predvsem planincev. Ne samo domači, tudi tuji planinci so prihajali semkaj na izlete. Posebno privlačen pa je bil ta kraj za Tržačane. Čeprav po vojni ni več tu hotela, ali vsaj primerne planinske kočje, kjer bi se turisti lahko okrepčali in odpočili, ker je bilo poslopje med vojno porušeno, še vedno prihajajo v ta lep kraj mnogi ljudje. Kraj je privlačen kot izrazito planinski in je od tu tudi lep pogled na bistriško dolino in daleč po okolici. Turistu, ki pride tjakaj, se odpira slikovit svet ob vznožju Sneznika.

Po vojni je začelo Planinsko društvo v Ilirski Bistrici resno razmišljati o obnovi tega tako važnega turističnega objekta. Prizadevanje ni bilo sicer prav zaman, toda zdi se, da se je v ta namen premalo naredilo. Šele lani so začeli konkretno delati na tem. Ljudski odbor občine je prevzel iniciativo, planinsko društvo je po svojih močeh pomagalo in podpiralo vsakršno dobro zamisel, ki je bila v zvezi z gradnjo hotela na Svinščakih. Ruševine so čistili tudi z udarniškim delom. Nato je seveda nastalo vprašanje potrebnih sredstev za obnovo in opremo hotela. Po mnogih obljubah so končno dobili 600.000 dinarjev kredita. Z deli so začeli takoj, ker so upali, da jih bo še kdo podprl. S 600 tisoč din niso mogli veliko napraviti. Za obnovo takega hotela, ki bi lahko sprejel 200 gostov, so potrebnih milijoni. To vem še jaz, ki nisem niti gradbeni tehnik, niti kalkulant.

In tako je po kratkem času obnavljanje gradbeno mrvljišče spet utihnilo. Zdaj niti ni izgledov, da bo znova zaživelo. Pač pa tarejo organizatorje skrbi, kako plačati račune za dela, ki so bila opravljena. Vse kaže, da bo še za daljši čas hotel na Svinščakih stal kot gradbeni spomenik namesto lepega in privlačnega turističnega objekta. Od raznih potovalnih uradov pa dan za dnem dobivajo vprašanja, če lahko sem napotijo turisti iz Opatije, Reke in od drugod. Upravičeno smo zaskrbljeni, kako se bo zadeva uredila, ker tudi v planinskem društvu ni več vse v redu.

Planinec.

Tovariš urednik!

V letošnji 4. številki »Kmetijskega vestnika« je bil objavljen nagradni natečaj za kmetovalce za iz-

boljševanje našega kmetijstva, ureditve sadovnjakov, vinogradov itd. Prav tako predvideva ta natečaj nagrade kmetovalcem, oziroma materialno pomoč z vsemi potrebnimi načrti za graditev gnojnih jam. Ta razpis so z zadovoljstvom sprejeli vsi kmetje. Tako smo tudi pri nas v Pobegih zlasti glede na potrebe graditve gnojnih jam začeli resno razpravljati o njem. Sedemnajst nas je med kmetovalci, ki bi radi gradili gnojne jame. Naši zemlji zelo primanjkuje humusa in drugih snovi, zato je razumljivo naše prizadevanje za graditev gnojšč. Razen tega pa so naša sedanja gnojšča taka, da človek, ki pride v vas, občuti takoj pri vsakem vogalu oster vonj, ki prihaja iz neurejenih gnojšč. Tudi zaradi tega smo sprejeli z veseljem ta natečaj.

Ker smo člani splošne kmetijske zadruge, smo se obrnili na upravo zadruge, da bi vodila tekmovanje. In res, obljub je bilo od vseh strani takoj dovolj. Naša zadruga je organizirala prvo posvetovanje interesentov za zgraditev gnojnih jam. Na to posvetovanje bi moral priti tudi tehnik iz odseka za kmetijstvo pri Okrajnem ljudskem odboru, ki bi nam razložil načrte in prav tako proučil naše pogoje. Higijenska inšpekcija bi nas morala prav tako obiskati, da bi določila mesta, kjer naj bi jame gradili. Toda čakali smo zaman na posvetovanja. Tehnika ni bilo od nikoder, čeprav so obljubili, da pride. Niti higijenske inšpekcije še ni bilo do danes. Čemu torej agitacija in propaganda o tem natečaju.

Do 15. avgusta bi morali pokazati že konkretne rezultate natečaja. Mi ne bomo imeli kaj pokazati. Toda krivda ni naša. Medtem, ko si mi prizadevamo, da bi čimprej začeli graditi gnojšča, smo zvedeli, da na okraju zavračajo naše prošnje, oziroma prošnje naše zadruge, češ da niso po predpisih kolkovane. Dopisi še vedno romajo iz urada v urad, mi pa čakamo, kdaj se nas bo kdo usmilil.

—dal—

TRGOVSKO PODJETJE S TEKSTILOM NA VELIKO

TEKSTIL

LJUBLJANA, Ciril - Metodova 3

Skladišča:

volnenega blaga
bombažnega blaga
in tekstilne galanterije

II. umetniški večer v muzejskem vrtu

Embrionalna zamisel umetniških večerov v koprskem muzejskem vrtu ni bila slaba. Umetniška komisija Turistično-olepševalnega društva, ki jo imenujejo tudi »kulturno-prosvetna komisija«, je v tem mesecu ob finančni pomoči dveh pomembnih podjetij (hotel Triglav in Splošna trgovska) realizirala že dve prireditvi, od katerih je v celoti uspela prva (komorni koncert dveh mladih koncertantov), manj druga v petek, dne 15. tega meseca, takisto v muzejskem vrtu.

Muzejski vrt je za glasbene večere komorne vrste izredno prikladen. Dober violinski lok raznese ton v sleherni kotiček, nič slabše pa ne zveni klavir. Pokazalo pa se je, da ta intimni kotiček odziva pokornost pri taki subtilni stvari, kakor je na priliko recitacija, in to recitacija najbolj nežnih, porcelansko drobljivih, lirčno zamaknjenih verzov od kitajske lirike do Gradnikove omamnosti. Zelo preprosto: ljudje, ki so zasedali v zadnjih vrstah, niso ničesar slišali.

Imena sodelujočih na drugem umetniškem večeru so že vnaprej zagotovila več kakor solidno kvaliteto izvedbe in prav je, da se malo ustavimo pri sporedu. Oblika: prikupen, zelo resen razpoloženjski cocktail. Ljubezensko liriko v poeziji in samospěvu namreč ni mogoče »stilizirati« po metodi kronološkega (v smislu stilnih razdobjih) zapovrstja. Že zato ne, ker v tem primeru ni mogoče računati na razpoloženje v okolju romantičnega muzejskega vrta, pa tudi zategadelj, ker je umetniška komisija nujno morala upoštevati želje in predloge nastopajočih recitatorjev in pevcev. Tako je bil spored določljiv le skozi objektivno načelo: ljubezenska lirika v treh različnih izraznih premisah. Izkazalo se je, da je bila taka metoda prepričljiva, uresničljiva in uspešna.

Najprej beseda o recitatorjih: prvakinja Drame SNG Mihaela Saričeva, prvakinja SNG iz Trsta Stefka Drolčeva in član ljubljanske Drame Andrej Kurent. Slednja dva sta se v tonu izvajalskega izraza nekje ujemale, Mihaela Saričeva pa si je z izrazitim tragičnim akcentom zagotovila absolutno samostojnost. Zanimivo: reperfoar Mihaela Saričeva se niti za las ne loči od osnovnega principa njene interpretacije, in to je rahel nagib v tragično. Tudi pri poeziji, ki sama na sebi niti ni tragična. Glede na načelo svobodne interpretacije to ni prekršek, temveč prej vrednota. Za Andreja Kurenta pa velja diametralno nasprotje: mlad je in se lovi med teoretičnimi postavkami izvajalskega učinka in med lastnim izrazom. Pri Stefki Drolčevi pa je — vsaj zame — očitna klasična ravnostnost s komaj opaznim nagibom v zdrav sentiment: iskrena, osebno zavzeta in — kar je važnejše od vsega drugega! — do poslednjega tkiva sama s seboj sodelujoča. Drolčeva ni prevrednotila, ampak preinterpretirala

poezijo. Pokazala je poezijo tako, kakršna v resnici mora biti.

In še bežna opazka za Kurenta: čitanje (knjiga v smislu pomagala!) ni bilo primerno, zlasti še ne v družbi takih interpretov, kakor sta Saričeva in Drolčeva.

O pevcih skoraj ni kaj povedati: Vladimir Ruždjak sodi danes med najboljše baritoniste sveta (to ni pretiravanje!). Pokazalo se je, da je odlični tolmač znamenitih samospěvov, ki jih je izvajal kar v petih ali šestih perfektno izgovarjanih jezikih. Zanimivo je to, da Ruždjak z enakovrednim mojstrstvom obvladuje stroko opernega petja in komornega muziciranja. In še to: kako superiorno stilizira! Madrigalista Caccinija in na istem večeru impresionistično nadahnjene tri pesmi Don Quichota Dulcineji, Mauricea Ravela, pa Schumanna in Brittena.

Zaključek večera z Lipovškova dvema samospěvoma na domače ljudske napeve pa je bil — žal — več kakor neprimeren. Čast doma-

čim skladateljem, toda muzikalni dovtipi ostro scherzozne smeri (n. pr. Moj očka so mi rekli) ne sodijo v okvir izrazito lirčnih umetnin, pa naj bo to recitacija ali samospěv.

Tudi Vilma Bukovčeva je bila odlično disponirana. Njen sicer lirčno barvani sopran je tu in tam uhajal v dramske rajone, a ni motilo.

Ce ob koncu opozorim še na izvrstni delež prof. Marjana Lipovška pri klavirju, bi bilo poročilo o izvedbi te prireditve končano.

Spodbuda Turistično-olepševalnega društva je, kakor smo ob polno zasedenem muzejskem vrtu in kljub izredno slabi propagandi videli, koristna in vzgojna. II. Umetniški večer je bil po vsebini težak (in nemara tudi predolg), terjal je več kakor običajno prireditveno koncentracijo poslušalcev, a je vendar docela uspel. Avgust obeta še nekaj presenečenj. Če bomo lahko poslušali n. pr. Janigrov ansambel solistov, kakšno zabavno revijo in — po načrtu — še večer opernih arij, potem lahko že danes domnevamo festivalske perspektive našega mesta. Festival — to pa je stvar velikega propagandnega aparata, nujnih priprav in — krepke, zajejne blagajne.

Lindič Milan

Nove knjige založbe Mladinske knjige

BRANKA JURCA: V PASTI

V seriji knjig, ki jih je izdala založba Mladinske knjige ob deseti obletnici naše osvoboditve, so tudi tri zgodbe Branke Jurca pod skupnim naslovom »V PASTI«. Zgodbe (Zaseda, Kanglica, V pasti) pripovedujejo o življenju mladine v težkih dneh italijanske okupacije. Vsebinska enotnost daje knjigi zaskrobeno podobo, težo dogajanja pa nosijo otroci, ki s svojo iznajdljivostjo in junaštvom onemogočijo marsikatero okupatorjevo akcijo. Vse tri zgodbe so uglasene na isto struno, ki jo zavestno gojimo pri mladem rodu: ljubezen in zvestoba do domače zemlje in ljudi, odpor proti sovražnemu tučcu, junaštvo, iznajdljivost, preziranje naporov in žrtev. Z ozirom na ta dejstva je knjiga zelo primerna za doraščajočo mladino.

Zal je pisateljično pripovedovanje ponekod suhoparno in preobloženo z odvečnimi podrobnostmi. Rekonstrukcija dogodkov ni povsod umetniško prepričljiva podoba življenja, ker ji manjka domiselnosti in osvajačote neposrednosti. Otroci so kot aktivna sila zgodbe blede predstavniki tistega življenja in dogodkov, ki so oblikovali njihova pota in usode.

Knjigo je primerno opremil Saša Sedlar, ilustriral pa jo je s svojimi priznanimi občutkom za otrokov svet Alenka Gerlovič.

STEFAN ZEROMSKI: ZVESTA REKA

Ob tridesetletnici smrti pisatelja Stefana Zeromskega je izdala založba Mladinske knjige v prevodu Franceta Vodnika njegovo junaško narodno pripovedko »ZVESTA REKA«. To je povest iz drugega

poljskega upora leta 1863—64. Razgibano zgodovinsko dogajanje je nudilo snov mnogim poljskim pisateljem in tudi Zeromski jo je obdelal celo večkrat.

»Zvesto reko« je napisal pisatelj leta 1812 v Parizu in jo je izdal ob desletnici poljske vstaje. S tem ni samo ohranjal ljudskega izročila o nekdanjih borbah in o vstajnikih, ampak je obenem izpričal svoje poglede in pojmovanje o takratnih junaštvih. Sam pravi takole: »Poljsko pleme je zašlo med dva mlinska kamna — uničevalca — med Nemce in Moskvo. Tudi samo mora postati mlinski kamen, ali pa bo zmleto za krmo Nemcem in Moskvi. Ni izbire.« Velike zgodovinske dogodke prikazuje avtor sicer realistično, vendar s srčno prizadetostjo, posebno osebi osrednje ljubezenske zgodbe, Jožefa Odrovaža in Salomeja. Veliko pozornost posveča še takratnim razrednim krivicam, ki so slabile ljudske sile, ter odnosu zatiranih kmetov do vstaje.

»Zvesto reko« je lepo ilustriral akademski slikar Tone Kralj.

Ob zaključku „Turističnega tedna“ v Idriji

V začetku tega meseca je bil v Idriji »Turistični teden«, ki je brez dvoma zaslužil večjo pozornost našega tiska.

V tem času je bila tudi velika razstava v osnovni šoli. Razstavo higiensko-tehnične zasnove so obiskali skoraj vsi delovni kolektivi. Največjo pozornost, posebno med strokovnjaki, pa je vzbudila zgodovinska gozdarska razstava, ki je pokazala, da hrani naše rudarsko mesto tudi neprecenljive zgodovinske dokumente in naprave, s kakršnimi se ne more ponašati noben drug kraj v Sloveniji. Ze samo prikazano gradivo zadošča za otvoritev stalnega muzeja in zato je res skrajni čas, da v Idriji pohitijo z ureditvijo muzejskih prostorov.

Nič manjše pozornosti ni bila deležna velika slikarska razstava. V prvi sobi so razstavljali naši mlajši slikarji Seljak Ivan-Čopčič, Rijavec Milan in Slana France. S svojimi modernimi deli so naleteli na kaj različne kritike in razumevanje občinstva, ki je prvič videlo tako razstavo. Druga soba je bil posvečena spomenu idrijskega rojaka Nika Pirnata, kjer je njegov sin Janez razstavil čez 70 njegovih del. Večina teh del je bila razstavljena prvič. V naslednjih dveh sobah so razstavljali France Geček, Rudi Kogej in Albin Venčina. Njihove slike s tolminskega področja so vzbujale največje zanimanje. Popolnoma soglašamo z mnenjem nekaterih obiskovalcev, da bi taka razstava morala doživeti strokovno oceno, ki je v Idriji žal ni bilo.

Med tednom so se zvrstile tudi razne kulturne prireditve, kakor nastop pevcev iz Kobarida, literarni večer ter predstava Gledališča Slovenskega Primorja iz Kopra.

L. S.

Ob robu III. Ljubljanskega festivala

Zivalno kulturno Zieljenje v Ljubljani se je umirilo, festivala je konec. Stevilne prireditve, čeprav nekatere med njimi izredno kvalitetne (Beethovnova IX. simfonija) in blesteče (»Romeo in Julija«, »Hovanščina«), so utrudile ljubljansko občinstvo. Pravo čudo je, da je bil obisk skoraj vseh prireditev v dobrem mesecu dni izredno velik in da so ljudje razgrabili vstopnice, in to celo kljub slabemu vremenu in dežju, ki je tu in tam pretil predstavam na prostem.

Poseben mik in čar so dale letošnjemu Ljubljanskemu festivalu prireditve v novem letnem gledališču v Križankah. Drzna arhitektonska zamisel, prav posebna fantazijska domiselnost, okrasje in naravni romantični okvir, vse to daje temu prostoru posebno privlačnost. Križanke so postale ljubljanska festivalska tipika, festivalski simbol in pojem. Zato tudi ni čuda, da so bile prireditve v Križankah najbolj obiskane.

Po zamisli arhitekta Plečnika je nastalo okoli Križank v Ljubljani na Trgu francoske revolucije eno najlepših središč kulturne Ljubljane. Impozantno dvorišče so preuredili za koncerte, za klasične in baletne predstave. Svojevrstna razsvetljava daje dvorišču videz neskončnosti, kajti stene so povsem v temi, prostor pa je razsvetljen z več kot sto žarnicami. Na levi in desni so prostori, namenjeni intimnejšim prireditvam in za sprehajanje. V bivšem samostanu je za komorne in dramske predstave namenjena Viteška dvorana, drugi prostori pa za muzejske in kulturno-zgodovinske razstave. Največja pridobitev pa je brez dvoma veliko letno gledališče na bivšem samostanskem zelenjavem vrtu. Letos so zgradili sicer samo provizorij, kjer je prostora za okrog 1000 gledalcev, ko pa bodo vsa dela dokončana, bo prostora za okrog 1500 ljudi.

Pravijo, da se je festival razvil počasno tam, kjer je bila že v samem kraju neka tipika in kjer je ta tipika zvezana na tradicijo, ki vključuje tudi zgodovinsko preteklost in zunanjo podobo. Tako je tudi v našem starodavnem, republikanskem Dubrovniku, tako je v svetu v Salzburgu ali v Edinburghu. Tudi v ljubljanskih Križankah je vseokrog videti stare zgodovinske spomenike, od katerih jih je veliko restavriranih. Tu blizu teče tudi stari rimski in pozneje, v srednjem veku grajeni, zid. Oba zidova sta tekla vzporedno, emesni jurek pa je ločil staro Emono od srednjeveške Ljubljane. Zgodovinarji so celo odkrili, da je bilo prav na teh tleh staro rimsko gledališče, ki ga pa nikoli niso dokončali. Zdal, skoraj po 2000 letih, pa se je ta rimska zamisel uresničila: tu je gledališče.

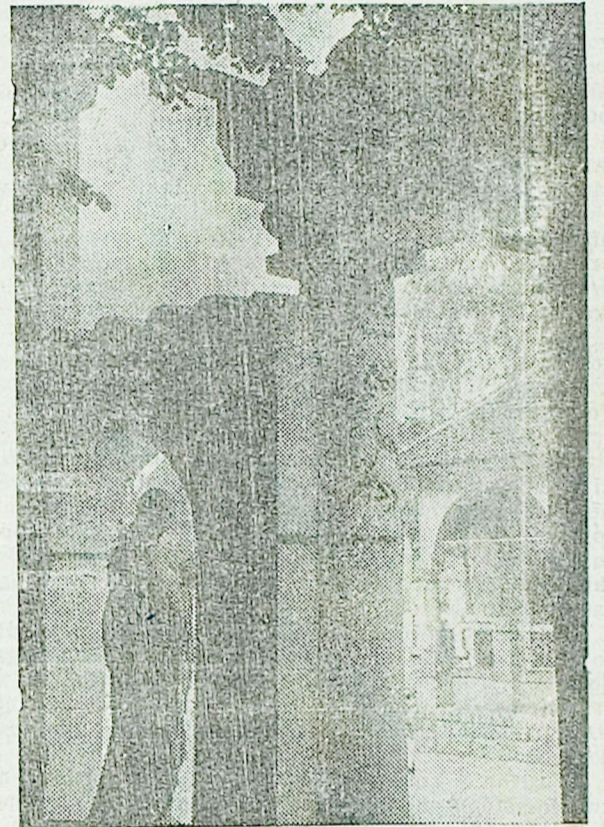
V obnovljenih Križankah smo omenili tudi Viteško dvorano. To je zelo akustičen in prijeten prostor, kjer smo se letos seznanili z Eksperimentalnim gledališčem. Bila je izredno zanimiva kulturna novost: okroglo gledališče. K nam je prišlo iz Amerike, preko Belgije, Pariza in — Celja. Pri nas je te vrste gledališče prvo uporabilo Celje pri uprizoritvi Somminovega »Atentata« v režiji Balbine Batellino-Baranovič, ki je zdaj organizirala tudi v Ljubljani tako uprizoritve dramatizirane Zolajere »Thérèse Raquin«. Odslej bo viteška dvorana stalno služila takšnim namenom.

Tak je bil zunanji okvir ljubljanskih festivalskih prireditev.

V Kopru prireja letos Turistično-olepševalno društvo umetniške večere, ki naj bi bili nekaka predhodnica festivalski bodočnosti. V Ljubljani jim sicer ni prav, ker se to beseda »festival« že tako posplošila za vse okrajne nastope, da nima več

prave privlačnosti in veljave. S tem ne mislim reči, da Koper ne bi smel imeti svojega festivala, pač pa, da se bodo morali prireditelji zavedati, kakšno odgovorno breme si nalagajo. Pozabiti ne smejo tudi na to, da so celo ljubljanski pobudniki časih opešali pod preveliko težo in vendar so v Ljubljani v vseh oziirih veliko večje možnosti.

Prej smo govorili o tipiki in specifičnosti vsakega festivala, o tradiciji. Zunanje pogoje v Kopru imamo: starodavno Loggio, pretorsko palačo, muzejski vrt in morda še kak kotiček ob morju. Do zdaj sta bili že dve različni prireditvi v muzejskem vrtu in sta pokazali prednosti in hibe tega prostora. To lo treba vnaprej vsekakor upoštevati. Vsi vemo, da festivalov, zlasti kvalitetnih, ob sedanji poplavi podobnih prireditev v svetu, ni mogoče ustvariti čez noč. Tudi ne v enem ali dveh letih. Najlepši primer za to nam je Ljubljanski festival, katerega pro-

Detajl obnovljenih Križank v Ljubljani

gram še vedno zaostaja za Dubrovniškimi poletnimi igrani. In če so bili prvi ljubljanski festivali kljub jasnemu smotru še neenotni in neizčiščeni, so letos prireditelji že znali dati festivalu zaokroženo podobo.

Na ljubljanskih izkušnjah se bodo lahko praktični koprski pobudniki marsikaj naučili. Če naj postane koprski festival žarišče kulturnega življenja med turistično sezono v naših krajih, potem je važno predvsem, da se prireditelji zavedajo pomembnosti programa in odgovornosti pri njegovi sestavi. Pri tej izbiri ne smejo iti preveč v širino, pa tudi ne preveč v kvaliteto ter pri tem postati ozki. Vedno morajo imeti vsi nastopi umetniško nesporen značaj in ne le na hitro roko sestavljen program, kateremu so se odzvali tisti, ki so bili slučajno prosti in katerih program ni bistvenega pomena. Za take prireditve je treba dobiti tudi dobre domače umetnike in ansamble, od drugih pa le res priznane umetnike. Tako bodo prireditve privlačne za domače in tuje goste.

Čeprav bodo koprski prireditve spreja le majhno žarišče, bodo ob pametni organizaciji nedvomno pripomogle k dragocenemu cilju: širiti obzorje, večati ogenj napredka ter dvigati veliko načelo lepega in plemenitega.

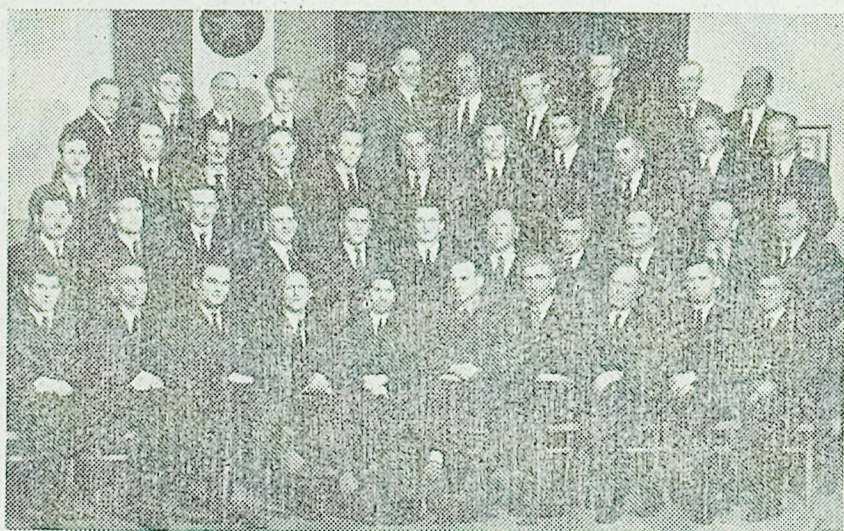
Z. L.

Razstava Lojzeta Spacala

V prostorih Ljudskega doma v Portorožu bo 30. t. m. otvoritev velike retrospektivne razstave slikarja Lojzeta Spacala. Razstavo je organizirala Zveza prosvetnih društev v Kopru.

Naš priznani slikar Lojze Spacal je v zadnjem času z velikim uspehom razstavil v vseh večjih mestih Jugoslavije.

„Angel Besednjak“ na Primorskem

Pevski zbor »Angel Besednjak« iz Maribora je bil na daljši pevski turneji po Primorskem. Najprej se je udeležil odkritja spominske plošče na rojstni hiši narodnega heroja Angela Besednjaka v Braniku pri Novi Gorici, nato pa so člani nastopili z izbranim pevskim programom še v Novi Gorici, Ajdovščini, Braniku, Herpeljah in Kozini. Občinstvo je povsod pevce toplo pozdravilo in bilo s koncerti zelo zadovoljno.

Na sliki vidimo moški pevski zbor »Angela Besednjaka«.

Otrok in počitnice

Oglejmo si malo življenje in de-lo našega otroka v času glavnih počitnic! V večini primerov se ni samo zamajal, ampak tudi porušil oni red, na katerega je bil nava- jen v času pouka. Naš otrok zaživi sedaj popolnoma drugo življenje, ki je brez morečih skrbi za šolo, za naloge in za učenje. Privoščimo mu to brezskrbno, otroško vi- hravost in živahnost, včasih tudi razposajenost! Naj si le okrepiti v utrdi svoje telo, da bo lažje pre- našal vse napore učenja. Toda iz večletnih izkušenj opažam, da prav v času glavnih počitnic za- bredemo v tem pogledu v dve skrajnosti. So nekateri starši, ki v tem času prevzamejo obremenjujejo svoje otroke z raznimi poljskimi in gos- podinjškimi deli, so pa zopet drugi starši, ki otroke le preveč ljubku- jejo in božajo: ubogi revček, vse leto se je trudil in mučil, naj se sedaj temeljito odpohiže.

Pri prekomerni obremenitvi naše- ga učenca imam predseem v mislih podeželskega učenca. Soglašam, da naj bo paša njegovo delovno pod- ročje. Zavedati se pa moramo, da ravno paša, zavračanje živine, stal- no tekanje od norčavega junčka do prebrisane sivke, ki z enim očesom stalno škili v bližnjo ogrado, kjer jo vabi dišeča detelja, to stalno te- kanje in zavračanje in pa »škrova- nje« na gmajni, stikanje za gnez- di, lov za vevericami, kar vse spa- da k pravi paši, to vse otroke že v dopoldanskem času (tako izčrpa, da je od utrujenosti ves zbit. Vsta- ti mora že v zgodnjih jutranjih urah, čeprav je prejšnji večer šele pozn v noč legel k počitku, ker je moral pomagati pri razkladanju se- na. Ko se vrne od jutranje paše, te- daj ga pošljemo v trgovino po kvas ali po cigarete, skočiti mora k so- sedu po to ali ono stvar, z ročnim vozičkom mora iti po nabrani ple- vel na njivo itd. Čaka ga mnogo opravkov, ki so sicer drobni, toda kljub temu zahtevajo od njega pre- cejen napor. Dan za dnem po- novljujejoča se preobremenitev otro- ka v toliki meri izčrpa, da nam večkrat zvečer žaspi na kuhinjski klopi pri čakanju večerje, napol v spanju pozneje malenkost poruži in se odpravi k počitku, da nasled- njega dne z jutranjo zoro prične zopet isto pesem. Posledice takšnih stalnih dvomesečnih naporov ugo- tovi šele učitelj, ki ni videl otro- ka ves čas počitnic. Vprašuje se, kam neki je izginila rdečica učen- čevih lic, od kod temni kolobar- čki pod očmi, ne zna si razlagati, kam neki je izginila lanskoltna volja in pripravljenoš do učenja.

Vem, da mi bodo nekateri v mi- slih lahko oporekali: prav takšno otroško dobo sem sam preživel, za- sel sem zdrav in močan, v šoli sem se dobro učil (danes so vsi tako radi trdim!) in čemu naj bi tudi moj otrok vsega tega ne preživel?

Pretirana skrb z željo, da bi si naš otrok res temeljito odpočil od prestanih naporov (ki pa res niso tako hudi!), zavede nekatere star- še do tega, da prav do neverjetnosti razvajajo svoje otroke. V poznih dopoldanskih urah otroci še vedno počivajo na postelji, ne dovolijo jim, da bi se oprijeli najmanjšega dela. Popoldne jih zopet silijo k počitku. Ves dan poteka v popol- nem brezdelju in dolgočasju, kar vse še slabše vpliva i na organi- zem i na otrokovo duševnost, kot pa prevelika obremenjenost.

Mnogi učitelji se pritožujejo, da otroci med počitnicami vse poza- bijo in da imajo z njimi velike te- žave v začetku šolskega leta. Po- navljanje starega je resna ovira pri obravnavanju nove snovi. Če so otroci res vse pozabili, tedaj je to dokaz, da je bilo njihovo znanje zelo plitvo in površno. Krivdo je treba iskati nekje drugje in ne pri otroku. Res pa je, da mnogi otroci med počitnicami kaj radi pozabijo počevanje in branje, kar pa ni prav nič čudnega. Ze malenkostna prizadevnost staršev bi tudi na tem polju imela prav lepe uspehe. Saj bi ne bilo treba prav vsak dan trapiti otroka z izpraševanjem po- števanke ali drugih računskih vaj, toda od časa do časa bi pa le bilo pravilno prepričati se, kolikšno je njihovo znanje.

Mnogo preglavice povzroča bra- nje od začetka šolskega leta tudi onim učencem, ki so ob koncu leta brali dokaj gladko in tekoče. Saj

Prvo tekmovanje idrijskih čipkaric

V času idrijskega »Turističnega tedna« je bilo tudi prvo tekmova- nje idrijskih čipkaric. Ta prizor bo ostal vsakomur, ki ga je videl, v trajnem spominu. Zbralo se je kar sto dvanaest, od 16 pa do 39 let sta- rih čipkaric, ki so na vso moč hite- le, da čimprej dokončajo tekmoval- ni vzorec in da obenem tudi dose- žejo najboljši izdelek. Ko je Likar- jeva iz Vojskega prva oddala svo- jo uhulou, strokovnjakinje skoraj niso mogle verjeti, da je vzorec, ki so ga preračunale na podrgo uro, v resnici veliko prej dokončala.

Med tekmovalke je takoj našo čipkarska zadruga iz Idrije razde- lila 33 denarnih nagrad v vrednosti 30.000 dinarjev. Gostje iz Ljublje- ne pa so med tekmovanjem zbrali 2000 dinarjev ter jih poklonili štiri- rim najstarejšim čipkaricam.

Prepričani smo, da bodo pristojni činitelji ukrenili vse potrebno, da bo to edinstveno tekmovanje po- stalo v Idriji tradicionalno in da se bo že prihodnje leto razširilo na vse področje, kjer je doma čipkar- stivo.

L. S.

berejo; toda njihovo branje je za- tikajoče. Pozna se jim, da med počitnicami niso prav nič brali. In tudi pri tem jim kaj lahko pomaga- mo! Res ni treba naganjati jih dan za dnem k branju! Niti šolskih knjig jim ni treba vsiljevati! Če bo- mo ob nedeljah sami pridno segali po naših časopisih ter zvečer v kro- gu družine razpravljali o dogodkih, ki so v časopisu in o katerih vemo, da zanimajo tudi našega otroka, te- daj bo otrok nehote prisluhnil, za- nimalo ga bo in če ga povabimo, da naj članek glasno prečita, pa smo že napravili korak k temu, da bo včasih sam segel po časopisu. Več- kratna pohvala ga bo vzbudila k pogostejšemu branju.

Se ena boleča točka je v življe- nju našega otroka med počitnicami, predvsem v življenju podeželskega otroka. Skrb za našega otroka nam veleva, da se vsaj včasih prepriča- mo, kaj neki počenja pastir na paši. Saj vemo, da se igra, skače, skriva, včasih tudi pretepa. So pa zopet nekateri učenci, ki so vse to že pre- živeli, ne mika jih več. Prebu- jajo se v njih njegovi mladostni sokovi, ki pod vrisom raznih besed in mogoče tudi skrivaj opaženih de- janj zavedejo mladega otroka v to, da si tudi sam zaželi posnemati jih in postati njim enak. V kolikor nam- je le mogoče, obvarujemo odtoka pred takšnimi zablodami! Ne dovo- ljamo mu nikdar, da prisluškuje raznim dvournim besedam gostil- niškega omizja, ne dovolimo mu, da privoščuje plesnim zabavam, naj- manj pa v večernih ali celo nočnih urah. V nedeljskih popoldnevih pa žrtvujemo uro ali dve ter obiščimo našega pastirja na paši, pridružimo se mu, skušamo se udeležiti njego- vih iger! Le molče priznamo: vse naše mladostne zblode od dima pr- ce senene cigarete, od misli, kako bom doma sunil jajce ali denar, pa do tihe želje, približati se tej ali oni deklici, vse so nastale pod vpli- vom opazovanja odraslih. In če imamo svojega otroka res radi, ga skušamo tega obvarovati!

—jaz—

Vročje je in tako prijetno je, igrati se z vodo!

ZA OSVEŽITEV

Malinov kis

Godzne ali vrtno maline zmečka- mo in jih stremo v steklenico in zalijemo z dobrim vinskih kisom.

Vse skupaj postavimo za nekaj časa na sonce ali na toplo in vsak dan pretresemo, da se dobro premeša. Končno tekočino odljemo. Spravi- mo jo v posebno steklenico. Skupaj z osladkano vodo daje izvrstno in zelo osvežujočo pijačo.

Jogurt s sadjem

I porcije jogurta, 1 naribano ja- bolko ali 3 žlice zmečkanih borov- nic, jagod ali dve sesekljani breskvi ali marelici, sladkor po okusu. Vse dodatke zmešamo in stepemo.

Limonino mleko

1/4 litra mleka, sok polovice li- mone, sladkorja po okusu. Precejšen limonin sok vlijamo počasi v hlad- no mleko. Medtem pa mleko stepa- mo z metlico. Končno pijačo še po okusu sladkamo.

Osvežujoča mešanica

1 žlica malinoveca, sok polovice li- mone, žlica sladkorja, mineralna vo- da. V velik kozarec denemo mali- novec, limonin sok in sladkor. Ko dobro premešamo, prilijemo še mi- neralno ali sodo vodo in takoj spi- jemo.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Kdaj govorimo o razširjenosti želodca

Kadar je želodec čezmerno raz- širjen, govorimo o razširjenosti žel- odca. Neposredni vzrok te raz- širjenosti je vedno odliapno žel- odčno mišičevje. V tem primeru je samoupravno gibanje neza- destno, vsebina želodca leže na dno in ostane tam dalj časa kot normalno. Stalna obremenitev in nezadostna normalni napon žel- odčnih sten se vzajemno podpi- rata in povzročata vedno večjo razširjenost želodca.

Razširjenost želodca v manjši meri je pogosto konstitucijski poj- av pri osebah, ki imajo poleg želodca pobešene tudi ostale tre- bušne organe in celotno telesno

muskulaturo ter sklepne vezi manj razvite in oslabiljene. V tak- nem primeru govorimo o funkcio- nalni razširjenosti želodca. V lažjih primerih občutijo bolniki pritisk v želodcu, stalno imajo občutek polnosti, suh jezik, kolca se jim in vedno bolj izgubljajo tek.

Zdravljenje funkcionalne raz- širjenosti obstoji predvsem v mi- rovanju, v primerni dieti in kre- pitvi splošnega stanja (gimnastika, masaža itd.). Če pa je vzrok razširjenosti želodca kaka organ- ska sprememba, predvsem kaka razjeda in novotvorba, pa je tre- ba oviro odstraniti z operacijo.

ob ležišču, je oče z nagubanim čelom premnogokrat opazil njegove negotove kretnje in njegovo težko dihanje, ki je zaudarjalo po alkoholu.

Ded je ogorčen vpil. Znosno bi bilo nagnenje do vina, ko so neprestano živeli v vodi, in stara resnica je, da mornar potrebuje vina, da obdrži želodec v pravi toploti... toda poprijeti se takih numetnih pijač!... Ne!... To ni bilo dopustno! Ne smemo pozabiti, da je tudi stari Sangonereta šel po isti poti.

Njegova čustva so bila uspavana. Bordo je kaznoval, kot bi bila žival, in nič več ni bil pozoren na Nelletine besede. Kazal je takšno nemarnost za očetove ukaze, da mu je ta, ves bled od jeze, pretil z dvignjenimi pestmi.

Zaničeval je vaščane, to usmiljenja vredno čredo, ki je bila rojena zato, da je prenašala lakoto in nadčloveške na- pore. Vas je hotel na vsak način zapustiti.

Ironično se je smejal, ko so se ribiči vračali z lova in postavili predenj jerbese, polne jegulj. Včasih ga je pot zanesla mimo župnišča; tedaj je videl Sangonereto, kako je na stopnici pred vrati bral svete knjige in si privzel za tisto priliko žalosten in skrušen izraz v obrazu, ki se ni prav v ničemer skladal z njegovim malopridnim gobcem.

—Norec! — je delal sam pri sebi. — Mnogo mu bo koristilo, kar bere v duhovskih bukvah!

Tonét je čutil željo po življenju. V enem samem požirku je hotel izpiti vse poželjenjo po življenju. Mislil je, da so ga meščani, bogataši oškodovali za del užitkov, ki so mu po vseh zakonih pripadali.

V času žetve, ko so prihajali v Albufero tisoči moških z vseh strani dežele, se je Tonét le mimogrede pokazal, ves zadovoljen v istem kotu zemlje.

Zabaval se je s temi potepuški ljudmi, katerih pripo- vedi so bile bolj vabljive in prikupne kakor Palomove zgo- dbe. Nekateri so bili že v Ameriki in ker so pozabili na muke, ki so jih pretrpeli v tistih daljnih deželah, so govorili kot o nekem paradižu, kjer je vse plaval v izobilju. Drugi so pripovedovali dogodivščine iz Alžira, kjer so se precej časa mudili na meji puščave, kamor so bili zbežali zaradi zločinov

ali kraje. Ko jih je poslušal, se je Tonétu zdelo, da čuti v smradnem vetru Albufere eksotično armo tistih čudovitih dežel.

Tako se je s temi potepuhi pobratil, da jim je po konča- ni žetvi sledil po vaseh ob jezeru. Hodili so kot blazni iz gostilne do gostilne in se na koncu vedno stekli.

Eden teh pohodov je ostal znamenit v zgodovini Albu- fere. Tono ni videl svojega sina cel teden. Govorili so, da je bila burna družba na roparskem pohodu po Rivieri,¹⁷ da je v Sollani¹⁸ trpinčila stražo, da so se topli v Sueci in dasta bila dva iz drhali ranjena. Policija je bila na sledi hujška- čem proti redu.

Nekega večera so dejali Tonu, da je sin v vaški gostilni, blaten do vratu, kakor bi bil pačen v mlakužo. Vračal se je po tedno neprekinjenega veseljačenja. Oče se je napotil proti Canamelovi gostilni. Bil je molček kakor ponavadi.

Tonét je stal sredi gostilne in pripovedoval radovedne- zem, ki so bili okoli njega, podrobnosti o izvršenih junaštvih. Z eno kľofuto je Tono razbil kozarec, ki ga je sin nosil k ustom, in mu nagnil glavo proti hrbtu.

Zmeden od udarca in presenečen zaradi nenadnega obi- ska je Tonét poblebel, toda takoj se je s srditimi in zlim pogledom vrnel nanj in vpil, da nihče, pa niti oče, ga ne more in ne sme nekrivega kaznovati.

Toda ni bila lahka zadeva, upreti se ponosnemu in jez- nemu možakarju, ki je bil strog in brez besed kakor utele- šena dolžnost; njegovo roko je več kot trideset let kovala sila za neutrudno borbo proti revščini. Brez besede je ukrotil malo zverino, ki ga je hotela ugrizniti. Z udarcem v lice ga je omajal in skoraj istočasno brnil ter ga tako zagnal, da je zlezel kakor je bil dolg in širok na mizico, ki je bila ob zidu.

Ljudje so prijeli Tona iz bojazni, da bi v jezi strahotne- ga atleta kakor je bil, ne začel prepira z vsemi pričujočimi. Ko se je vse pomirilo in so Tona izpustili, sina ni bilo več v gostilni.

Prestrašen je dvignil roke in zbežal. Topli so ga!... Njega, ki so se ga vsi bali!... In pred celim Palmardom!...

Komaj je bil spet svoboden, že je gostilničar začel grdo govoriti o zakonu. Tak bogataš, kakor je bil, se je golovo poročal samo za interes. Smejalo se je, kadar je Paloma načenjal pogovor o ženskah. Pa še kako je to ribič zna!

— Zenske!... Vrag jih vzemi!... So najbolj ne- hvaležna in nezvesta bitja stvarstva. O tem se lahko prepri- čaš, če opazuje jezerske colleevers.¹⁹ Ti letajo vedno skupaj s samico. Brez nje ne gredo niti iskat hrano. Lovec ustrelj; če pade samica, nesrečni samec začne letati okoli mrtve samice, namesto, da bi bežal, dokler ga lovec ne ustrelj. Če pa pade najprej samec, samica nadaljuje let, kot bi se nič ne zgodilo... in ko se zave, da je zgubila tovariša, si poišče hitro drugega... Zaboga! Vse so enake! Tiste s perjem in tiste s krili!

Tonét je zapravljval večere z igranjem na karte, v ne- deljo pa je kar ves dan ostajal v gostilni. Všeč mu je bilo tako življenje: zgubljanje časa s kozarcem v bližini in igral- nimi kartami med prsti. Skoda, da ni mogel živeti tako kot Canamel! Ko je pomislil na trud pri delu, se je vznepoljil in tolikšna je bila njegova lenoba, da ga gostilničar ni več jemal na svoje nočne podvige.

Vsako toliko je odhajal v Valencio, kjer je lahko gledal, kako žive postopači. Preklinjal je usodo, ki je bila kriva, da se je rodil med blatom in trstjem kot dvoživka in kjer se je moral človek že kot otrok vreči v čoln, večno krsto, brez katere je bilo življenje nemogoče.

Besna in nepremagljiva želja po užitekih ga je obvadala. Neprestano je igral na karte, dokler ga ni gostilničar opol- noči prisilil, da je zapustil gostilno. Poznal je vse likerje v Albuferi in celo čist pelinkovec, ki so ga prinašali s seboj lovci, da so razkuževali umazano vodo. Ko se je Tonét slačil

Enajst betonskih celic na trgu Oberdan

(Nadaljevanje s 7. strani)

v ramenih, da si ni več mogel pomagati z njimi. Ko so nas pozneje premestili v Coroneo, smo ga morali pitati kot otroka. Zadnji dni aprila so ga odpeljali v Rižarno, kjer je dočepel. Skupno z njim so odpeljali poročnika Alma Vivoda, ki so ga zajeli nekje v Istri. Tega so pri mučenju tako polomili, da je vse noči stokal od bolečin, ker ni mogel niti ležati več. Neke noči me je iz polspanja prebudilo vpitje: »O mati moja, mati moja.« Slišal sem klofutanje, ki se je oddaljevalo po hodniku. Vedno, kadar se spomnim na to, me pretrese spomin na tiste dni. MATI, ALI SI RES TI...

V bunkenju sem preživel deset dni, mučenje in pretepanje se je ponavljalo vsak dan, včasih celo po dvakrat. Ko sem neke noči sedel po mučenju in izpraševanju na robu pograda, sem nenadoma ugledal poleg sebe pokojno mater, ki je že deset let počivala v grobu. Podzavestno sem vprašal: »Mat, ali si res ti?« Stresel sem se, ko sem se zavedel, da bledem. Drugo noč me je obiskal sin, o katerem že več let nisem vedel, če je živ ali mrtve. Mrtvi so prihajali obiskovat žive mrtvece... Nič čudnega, saj sem pri izpraševanju pelkrat padel v nezavest zaradi spuščanja električnega toka v telo.

Po desetih dneh so nas premestili v Coroneo. Še dvajset dni potem sem imel glavo tako zatečeno od udarcev in mučenja, da sem moral z eno roko odpirati usta, če sem hotel vanje dati hrano. Manjkali so mi štirje zobje, ker so mi jih izbili, po životu pa sem se ves lupil, ker me je ožgal električni tok. Po nogah in životu sem imel velike podplutbe zaradi udarcev. Zdelo se mi je, da sem v novem zaporu — gospod pri-

pornik — tak je bil v primeri z bunkenjem na trgu Oberdan.

Dne 30. aprila so nas osvobodili domači partizani. To je bila prva moja svoboda. Drugi dan, prvega maja pa so prišli v Trst partizani. To je bila moja druga svoboda in hkratu nagrada za vse prestano trpljenje in mučenje.

Anton Brajnik - Matiš

V partizane

(Nadaljevanje s 7. strani)

»Pazi nase...
»Bom, mati... In čez kak teden pridem gledat, kako je doma. Ponoči me ne bo nihče opazil.«

»Če bo nevarno, bom pripravila polkno pri čumnati. Potem ne hodi k hiši.«

Se vedno jo je držal za roko. Zdelo se mu je neobgljena kakor od otroka, ali izžetega bolnika. V srce mu je leglo usmiljenje in ganotje. Moral bi ji reči nekaj toplega, a ga je v grlu še vedno tiščalo kakor spočetka.

»Ni vam treba biti v skrbeh zase. Dobivali boste podporo.«

»Ah, kaj bi tisto.«

Spustil je njeno roko, a je še za hip postal. Nato je odšel po svoje stvari. Ko je potem šel po razoroženo proti bližnjemu gozdičku, ki je ležal onostran železnice, se ni obrnil niti enkrat. Šele na travniku, tik pred železnico se je ustavil in pogledal nazaj. Tedaj se je tudi mati vzravnila od svojega dela. Hotel ji je še enkrat pomahati v slovo, a mati se je že sklonila k delu. Na kolovozu je bil zaropotal voz. On pa je kljub temu še zrl na njivo. Mati se mu je videla prav tako majhna in drobna kakor prej na cesti. V roki pa je še vedno čutil njeno slabotno dlan.

RADIO KOPER

NEDELJA, 24. 7.: Ob 8.15 V nedeljo zjutraj vstala bom, v Ljubljano se peljala bom...; 8.40 Za naše kmetovalce; 9.00 Ritmični panoptikum; 9.30 Mladinska oddaja; 13.45 Glasba po željah; 15.00 Naši kraji in ljudje; 16.00 — Nedeljski promenadni koncert; 21.00 Nočni simfonični koncert. L.M. Škerjanec: Concertino za klavir in orkester. M. Lipovšek: Suita za godalni orkester. P. Čajkovski: violinski koncert v D duru op. 35; 22.10 Plesna glasba; 23.10 Igra orkester Radia Zagreba. 23.40 Glasba za lahko noč.

PONEDELJEK, 25. 7.: 7.25 Vaša najljubša popevka; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije; 14.45 Poje vokalni kvintet »Niko Stritof«; 20.00 Melodije in ritmi; 20.40 Ob dalmatinski rivieri; 21.00 Naš tedenski program; 21.10 Melodije za nočne ure. Igra orkester Paul Weston; 21.30 Morja široka cesta; 21.40 Koncert mešanega zbora Doma JLA iz Beograda; 22.00 Plešite v našem ritmu; 23.10 orkester Benny Goodman; 23.40 Glasba za lahko noč.

TOREK, 26. 7.: 7.25 Vaša najljubša popevka; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije; 10.40 Kulturno življenje na Primorskem; 14.50 Nekaj okroglih in poskočnih; 20.00 Predstavljamo vam orkester Jan Corduener; 20.30 Arrigo Boito: »Mefistofeles« opera s prologom v 4 de-

janjih; 22.45 Plesna glasba; 23.10 Ritmi latinske Amerike; 23.40 glasba za lahko noč.

SREDA, 27. 7.: 7.25 Vaša najljubša popevka; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije, vmes ob 14.10 Glasbena kronika; 14.45 Igra češka godba p. v. Boruta Lesjaka; 20.00 Melodije uspehov; 20.40 Narodne pesme jugoslovanskih manjšin; 21.00 Kulturni pregled; 21.10 Komorni koncert, pianist: Aci Bertonec in Janez Bokavšek; 21.30 Iz domače in tuje književnosti: Edgar Lee Mastess Spoon Riner; 22.00 »Jazz — včeraj — danes — jutri«. Glasbena oddaja s komentarjem; 22.30 Plesna glasba; 23.10 Igra trio Borut Lesjak; 23.40 Glasba za lahko noč.

ČETRTEK, 28. 7.: 7.25 Vaša najljubša popevka; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije; 14.40 Kulturno pismo; 14.50 Zenski vokalni oktet iz Tolmina p. v. Vere Klemente; 20.00 Nekaj prijetnih minut; 20.40 Naši priljubljeni pevci narodnih pesmi; 21.00 Istrski susreti; 21.30 Veliki pianisti današnjega časa; 22.00 Zaplešite; 23.10 Igra orkester Johnny Hodges; 23.40 Glasba za lahko noč.

PETEK, 29. 7.: 7.25 Vaša najljubša popevka; 13.45 Glasba po željah; 14.45 15' z vaškim kvintetom; 20.00 Johnny Meyer in njegova harmonika.

Mali oglasi

BOŽIC Miro, Skofije št. 161, rojen 13. 1. 1938, sem izgubil dovoljenje za kretanje v obmejnem pasu, izdano od Občinskega ljudskega odbora v Kopru, oddelek za notranje zadeve, pod št. 0940 in ga razglašam za neveljavnega.

ZAMENJAM za 14 dni 1 sobo z dvema posteljama v Kopru ali okolici za krasno sobo v Savinjski dolini. Ponudbe na Turistično društvo Ljubno ob Savinji.

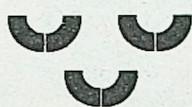
RAZPIS

Ravnateljstvo Triletne ženske obrtne šole v Kopru razpisuje mesto knjigovodje. Prošnje je treba vložiti na ravnateljstvo šole. Nastop službe takoj, plača po uredbi.

PREKLIC

Podpisana obžalujem vse izjave, ki sem jih izrekla dne 12. 5. in 18. 6. 1955 o tov. Čok Mirku; učitelju pri Sv. Luciji, ker te izjave niso resnične.

Ivančič-Skrinjar Antonija

Pleskarska in dekoraterska zadruga v Kopru

čestira
svojim poslovnim
prijateljem
k 22. juliju

Trgovsko podjetje

»Jestvina« Koper

pozdravlja

vse svoje odjemalce
ter
delovne ljudi Slovenije
ter jim čestita
k 22. juliju

Delovni kolektiv
trgovskega
podjetja

»SOČA« v Kopru

ČESTITA OB PRAZNIKU
SLOVENSKEGA LJUDSTVA
TRUDILI SE BOMO TUDI
V BODOČE, DA BOMO NUDILI
NASIM ODJEMALCEM
KVALITETNO BLAGO PO
NAJNIZJIH CENAH

OB PRAZNOVANJU LETOSNJE OBLETNICE DNEVA VSTAJE
ČESTITAMO DELOVNEMU LJUDSTVU, SPOSOBNEMU PRER-
MAGATI NAJVEČJE GOSPODARSKE TEZAVE
IN POGLOBITI PRIDOBITVE REVOLUCIJE

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE K O P E R

Kmetijska zadruga Dekani

čestita k prazniku 22. juliju
vsem svojim članom
ter vsem kmečkim delavcem

Kmetijska zadruga Senožeče

čestita vsem svojim cenjenim odjemalcem in
poslovnim prijateljem k Prazniku vstaje
slovenskega ljudstva 22. juliju.

BORBENI POZDRAV VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
SLOVENIJE K PRAZNIKU VSTAJE 22. JULIJU

Kovinsko podjetje „LIV“ Postojna

Delovni kolektiv

Okrajnega vodovoda v Kopru

čestita k Prazniku vstaje 22. juliju

Obrtno podjetje

»ZVEZDA« PIRAN

ISCE NUJNO KVALIFICIRANEGA SLASCICARJA
INTERESENTI NAJ SE ZGLASIJO NA UPRAVO PODJETJA:
CARARE GARIBALDI 4 PIRAN
PRIDRUŽUJEMO SE ČESTITKAM K PRAZNIKU VSTAJE
SLOVENSKEGA LJUDSTVA

PROTI BOLECINAM VSEH VRST (GLAVOBOL, ZOBOL,
REVMATICNE BOLECINE, NEURALGIJE ITD.) ZAHTEVAJTE
V LEKARNAH LE ORIGINALNO SKATLJICO TABLET

C O F F A L G O L

ALI TABLETE Z MOCNEJSIM UCINKOM

P H E N A L G O L

I Z D E L U J E

Lek TOVARNA FARMACEVTSKIH
IN KEMIČNIH PROIZVODOV
LJUBLJANA

Avtopodjetje

„SLAVNIK“ V K O P R U

ČESTITA VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU NASE SOCIALI-
STICNE DOMOVINE K DNEVU VSTAJE 22. JULIJU Z ZELJO,
DA BI PRIDOBITVE TEGA ZGODOVINSKEGA DNE RODILE
VEDNO VEČJE SADOVE V IZGRADNJI SOCIALIZMA

Z muziko nad džunglo

Najbolj nepogrešljiv del prtljage katerekoli znanstvene ekspedicije, da ne govorimo o neznanstvenih v džungle Afrike, Avstralije ali Južne Amerike so bile vedno puške in strelivo. Pred kratkim pa je prišla iz neraziskanih področij Brazilije ekspedicija, ki je vzela s seboj zelo nekrvolčno in skoraj smešno orožje — gramofonske plošče z Mozartovimi skladbami.

Med Venezuelo in Brazilijo so ogromne površine še neraziskanega ozemlja. Člani ekspedicije so se od-

ločili, da bodo preživeli nekaj časa med tamkajšnjimi Indijanci in posneli film o načinu njihovega življenja.

Načelo ekspedicije, ki jo je vodil Alain Gheerbrandt, je bilo: »Če že morate umreti, umrite, toda ne ubijajte!« Minilo je štirinajst dolgih mesecev neznošnih težav, obupa, in smrtnih nevarnosti, toda člani ekspedicije niso streljali na ljudi, ki so jih odkrili. Odločili so se, da bodo zmagali z dobro voljo, humorjem in z — Mozartovo glasbo.

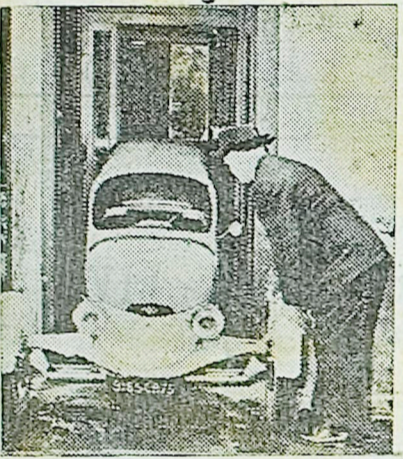
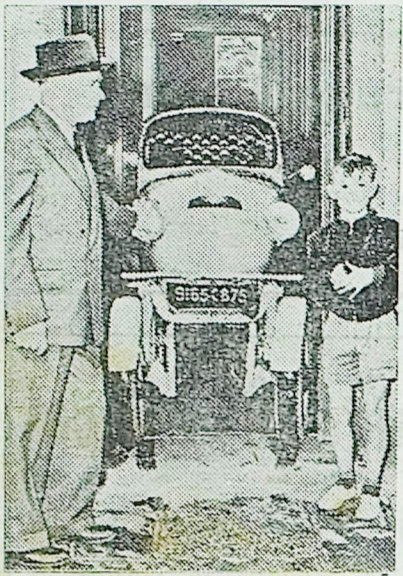
V njihovih srečanjih z Indijanci je vladala sprva napetost in strah, takšna so pač srečanja ljudi, med katerimi leže v napredku tisočletja. Toda plemu Piaroasa je vrnilo mirne gibe z mimimi gibi, humor civilizacije s svojim humorjem, dobro voljo članov ekspedicije s svojo dobro voljo. In Piaroasi so jim dovolili, da so posneli celo njihove svete obrede v sveti kolibi.

Ključ do njihovih srečanj je bila — Mozartova glasba. Njegova glasba je očarala vsakega Indijanca, ne glede na plemo, kateremu je pripadal. Sedel, kot zamaknjeni in z zaprtimi očmi poslušali stavke iz Mozartovega »Requiem«. Grobi in surovi obrazi primitivcev so postajali inteligentni in pozorni. Olimpijska vedrina Mozartove simfonije »Jupiter« je hipnotizirala divjake. In ko se je končal grandioznifinale te simfonije, je odjeknil pragozd od krikov, s kakršnimi izražajo Indijanci svoje navdušenje.

Mozartova glasba je podrla neupanje, ki so ga imeli divjaki do belcev. Indijanci so prišli do zaključka, da ljudje, ki prinašajo takšno glasbo, nimajo slabih namenov in niso hudobni. Šele kasneje so raziskovalci zvedeli, v kakšni nevarnosti so bili med nekim obredom. Neki član ekspedicije je hotel namreč kupiti nekakšna vrč. Vsako tako prošnjo kaznujejo s smrtjo, ker je v takšnem vrču določena vasi in brez njega plemo razpado. Rešil jih je le Mozartov koncert, sicer bi Indijanci menili, nič tebi nič porezali belcem glave.

Besede starega priskega kralja Friderika potemtakem drže: »Kdor hoče imeti veliko poslušnih in vdanih sužnjev, mora čim več muzicirati!«

Rezultati te »smešne in nemogoče avanture« so veliki in nabrani material ima neprecenljivo vrednost. Med drugim je bil to tudi poskus, kako najti in ljudem, ki živijo v svojem razvoju tisočletja za nami, iskrico humanosti. Neki pariški kritik je celo zapisal, da vse kaže, da primitivna ljudstva globlje razumejo resno glasbo, kakor mnogi snobi na koncertih.

»Če so vrata vaše garaže zelo ozka (ali pa če je sploh nimate), si kupite takle avtomobilček, spravili ga boste lahko tudi v vežo! Takšna je reklama podjetja, ki je izdelalo to praktično vozilo z raztegljivimi osmi. Skonstruiral ga je francoski inženir Honnayer. Avto je dvosedeen, ima dvoakten motor, na 100 km porabi 3 litre bencina in doseže 90 km na uro. Tudi pri takšnih stareh je treba računati na možnost kupcev in na stanovanjsko stisko

Električne zobne ščetke

V Italiji so uvedli novo vrsto zobnih ščetk — na električni »pogon«. Sicer se nekoliko neverjetno sliši, a je vendarle res. Nove ščetke so okrogle in se vrtijo okoli osi tako, da človeku ni treba storiti nič drugega, kot jih nesti v usta in pritisniti na gumb. Baje so se te ščetke dobro obnesle, ker poberejo vse ostanke med zobmi, a popolnoma nič ne škodujejo zobni sklenini.

Očala za slepe

Morda se čudno sliši, toda je vendarle resnica. Namesto slušnih aparatov, ki so dokaj nepraktični in povzročajo gluhim ljudem veliko preglavic, so uvedli novo vrsto očal, navadnih ali pa sončnih, ki imajo na držalu vdelan slušni aparat. Takšni aparati so se dokaj hitro razširili, saj so velika olajšava za vse, ki jih morajo nositi.

V Londonu imajo dvonadstropne autobuse, v Berlinu pa takšne, kakršnega vidite na sliki. Na prvi pogled se ne zdi to nič posebnega, toda pomislite, da stoji ves ta nebotačnik na štirih kolesih! Da lahko vzdrže to težo, so okrepili pneumatike z jeklom posebne vrste. V avtu so premikajoče se stopnice, ki razvažajo potnike po nadstropjih. Ta autobus ni samo turistična in tehnična zanimivost, marveč ena izmed rešitev vedno težjega prometnega problema v Nemčiji

Novo sredstvo proti zmrznjenju in sončarici

V zadnjem času so odkrili nov način, ki omogoča kontrolo telesne temperature pri zmrznjenju ali sončarici. Dva angleška zdravnikava jvlijata v »British Youmalu«, da sta dosegla pred kratkim proti obema človeškima sovražnikoma prav dobre rezultate tako, da sta postavila

v želodec takih bolnikov balonček napolnjen s toplo oziroma mrzlo vodo. Toplota in hladnost preideva v krvne žile, ki so razpredene po želodčnih stenah in se dokaj hitro prevajata po krvi, kjer zvišata ali znižata telesno temperaturo v kratkem času.

Barba Vane prvi...

Kaj menite, prijatelji moji, kaj nas te dni najbolj tare? Če pustimo ob strani veliko spremembo vremena v svetovnem merilu, ki jo bodo bojda skuhal v Zenevi veliki štirjaki, potem je med domačimi problemi vsekakor na prvem mestu neznanstvo valovanje cen, od katerega počasi vsi dobivamo pravo morskobolezen. Ze so mi najavili, da mi bojo nekateri trgovci in gostinci zaradi tega »prinesli v mlin« in prav gotovo se bom potrudil, da bom tudi pošteno »zmlel«. Danes pa bom na podlagi osebnih doživetij in številnih prošelj prizadetih »mlel« pri nekaterih »uslužnostih« podjetjih predvsem gostinsko-turistične stroke.

Sredi turistične sezone smo in celo nekaj pasjih dni je že bilo vmes. Turistični objekti so prenapoljeni — vsem črnim prerokom navkljub. Druga reč pa je, kako so ti turisti zadovoljni s svojim bivanjem pri nas. Že dalj časa sem poslušal precej pikre opazke na račun »Turista« v Ankaranu ali v Sv. Nikolaju.

»Ti Vane moraš biti nekaj v zlahti z njimi, ko pa sicer tako rad vtipkneš ne kamor ni treba!«, mi je ondan ononesel neki »dobavitelj«. Tega seveda nisem mogel kar tako požreti in sem se odločil, da grem sam pogledat na lice mesta, kako stoji stvari. Toda med sklepom in izvedbo je bilo še veliko težav — problem je bil namreč, kako priti tja. Pierova barka fuč. Turistova tudi, na Zlati pa taka gneča, da sem se ji — po pravici povem — bal zaupati svoje sklepetave kosti. Še v pravi čas, zakaj če bi bil še jaz stopil nanjo, pa bi se gotovo prevrnila — še tako se je obdržala samo zato, ker je bila privezana. Nak, neprostoVOLJNE kopeli pa ne maram, — rajši sem jo odkuril kar z edino avtobusno zvezo, čeprav so v vozilu izstisnili iz mene precej litrov potu.

Ko sem se srečno pričezal in prirazil zeleni gaj med bele hišice, sem koj sklenil preveriti najprej uslužnost in strežno sposobnost osobia. To sem storil tam lažje, ker me za mizo, kamor sem se na terasi vsedel, ni nihče nadlegoval z nerodnimi vprašanji, kaj bi rad ali s čim naj mi postrežejo — kot bi vedeli, da imam prazen žep (Juca seveda!). Zato sem lahko nemoteno opazoval dogajanja okoli sebe — in res sem imel kaj videti! Kar po vrsti bom naštel vse grehe.

Na drugem kraju terase je sedel možak, ki me je posnemal in potpežljivim molčanju. Ker je okoli njega le pesala neka deklica, ki je bila morda celo res nekoliko podobna natakarici, se je končno pjun-

čil in jo vprašal: »Zakaj pa me ne pobarate, če bi morda kaj rad?« — Saj niste nič sitni. In pa tudi — sem še nova, sem komaj prišla, je prijazen zagostolela načebuana postrežnica.

Bilal se je čas kosila. Kar pomiloval sem nekatere lačne reveže, ker so hoteli zasedati prostore v »rajnih« strežnjem osebja, ki si je že pridobilo slesov malo večje pridnosti. Neka družba pa le ni mogla kar na prazno dočakati kosila in je okrog enajstih naročila nekaj zendvitev. Po polnem čakanju so lahko zvedeli, da obloženih kruhkov ne bo, ker v kuhinji — pripravivajo kosilo. Uf, — še mene je tresla sveta jeza, pa ne bi prizadete?

Pobral sem jo rajši na kopanje, nato sem si ogledal Ankarano in sem se šele pozno zvečer vrnil, da vendarle popijem za svoje fičenke tisto pivo. Bilo je okrog enajste ure zvečer. Vesela godba je rezala poskodne, da so še mene srbele pete — pa ne bi mladine, ki je poskakovala in rajala na terasi. Bili so to dvanajst do štirinajst let stari otroci — vojne sirote, ki letujejo v koloniji Zveze borcev v Ankaranu. Vsi seveda niso tako prizanesljivo gledali na tako nadebudno početje mladih letoviščarjev. Kje so vzgojitelji? Ker ni bilo nikjer nikogar, so hitro poiskali upravnika: »Zakaj dopuščate take reči?«

— »O, joh, prejoj! Kaj jaz revež morem. Moram skrbeti za svojo kožo, ko mi pa dva uslužbenca strežeta po življenju — eden je celo kuhar in se dobro spozna na rabo noža. Moral sem organizirati obveščevalno službo. Druga dva uslužbenca samo nadzirata gibanje »sovražnika« in me sproti opozarjata, kam naj se umaknem. Kako naj potem skrbim še za druge stvari?«

Ni mi znano, kako je »sla končat« ta storija, ki diši po Divjem zapadu. Dovolj mi je bilo. Imel sem še priložnost, kako je blagajničarka menjala debeliz samo tistim gostom, ki so bili bolj sitni. Ugotovil sem tudi, da so še najbolj zadovoljni s »Turistom« — Angleži, ki imajo v svoji domovini podobne lokale »Help you self« — Pomagaj si sam — kar bi po naše povedano pomnilo, da si sam postreže, če hočeš biti postrežen. Sklenil sem predlagati, naj se tako preimenuje tudi »Turist«, da se bodo gosti vsaj vedeli ravnati — marsikateri neprijetnost in kritična opomba bi odpadla, direktor bi se pa lahko še naprej šel skrivati. Na žalost ni je namero preprečila ljudska oblast, ki ji je bilo zadosti vseh nepravilnosti (končno!), in je postavila podjetju prisilno upravo.

To pa še ni vse. Posledice se ču-

tijo bojda tudi v samem Koprur, kamor so tudi segale lovke turistovskega polipa. Saj bi bilo tudi močno potrebno, da bi bil nekdo odgovoren za to, da je najbolj obiskan in vsem potujočim najbolj prikladen koprski lokal, pristaniška Taverna, sredi najlepše turistične sezone zaprt. Kot v posmeh »uspešnemu gospodarstvu« strnijo zagnjena okna in zaklenjena vrata v zaletavajoče se goste.

Kadar mi ju Juca kam »potegne« za svoj račun, grem najrajši v Delavsko menzo, ker si tam še najceneje napolnim želodec. Te dni sem od podobnem obisku ponovno čul veliko pritoževanje stalnih abonentov nad poskakovanjem cen. Dva dni menda niso enake, zdaj gor, zdaj spet dol za pet dinarjev — jedilnega lista pa ni, in tolikokrat zahtevane in že obljubljene zidne table s cenami tudi noče in noče biti. To buri kri posameznim gostom, ki nikoli ne morejo pripraviti ravno prav denarja.

— Daj, dragi Vane, vsaj ti malo podrežaj, morda bodo pa cenik potem le obesili! — me je naprosil prijatelj, in mi razložil, da mu tako zibanje cen močno ogroža čvrstino mesečnega proračuna osebnih izdatkov, — v njegovo škodo seveda.

Ondan, bila je nedelja, pa sem se skupaj s prijateljem, težkim vojnim invalidom »nasanka« v Mestni mlekarni nasproti zgodovinske koprške Fontane. Oba sva prišla po kruh. Moja in njegova Juca sta pač praktični ženi. Bila je velika gneča. Potrepljivo sva čakala v vrsti — skoraj cela ura je že potekla — ko nam je prodajalka zabrusila:

»Nikar več ne čakajte, kruha dobim samo še 20 kg in je že naprej oddan«. Moj prijatelj invalid je protestiral in dejal, da ga je zanj dovolj le en kilogram, da itak ne mara vseh dvajset — da pa je invalid in naj skuša to upoštevati. Iz zadnjega koša kruha pa je prodajalka kljub vsemu rezervirala dober del za svoje kljente, nekaj prav na hitro prodala in prav ko bi morala priti midva na vrsto, je seveda — kot ste menda že tudi sami lahko uganili — kruha zmanjkalo. Tudi lep primer uslužnosti in zlasti spoštovanja do težkih vojnih invalidov — ne glede na vse tisto, kar sem moral sam slišati od Juce, ko sem prišel brez kruha domov.

Naj bo za danes dovolj. Priporočam pa se svojim »dobaviteljem«, naj malo popazijo in mi kaj povedo o obnašanju cen, v kolikor ne bom že tudi sam zasledil kakšnih prekrškov. Za vsako pošteno in preverjeno obvestilo se Vam že naprej najlepše zahvaljujem, vse skupaj pa do prihodnjic lepo pozdravljaj Vaš Vane.

Filmski festival v Pulju

Filmski festival v Pulju postaja pri nas že tradicionalen. Ta manifestacija pa nima vzornikov v podobnih festivalih na tujem, ker hoče biti predvsem pregled domačega ustvarjanja. Seveda pa s tem ni rečeno, da v Pulju odklanjajo sodelovanje gostov iz inozemstva, vendar bodo njihovi filmi predvajani izven konkurence.

Lansko leto je priredil festival MLO Pulj, letos pa sodeluje pri organizaciji še redakcija zagrebškega tednika »Vijesnik usrijedu«. Festival se je začel 9. julija in je bil zaključen 16. t. m.

V Pulj je prišla delegacija filmskih delavcev iz ZSSR, predstavniki UNIFRANCE-filma in znani igralec Jean Pirre Aumont, prišle so pa še delegacija Turčije, Madžarske, Grčije in Bolgarije.

V soboto zvečer so zagorele na Areni bakle, zadonela je državna himna in drugi filmski festival v Pulju se je začel. Najprej so predvajali dva krajša UFUS filma — »Odpri srca« in »Tito zinzabada«, ki sta posneta v barvah. Prvi film prikazuje pot maršala Tita po Burmi, »Tito zinzabada« pa potovanje našega predsednika po Indiji. Prvi umetniški film, ki so ga prikazovali, je bil »Njih dvojica« podjetja UFUS, drugi pa »Milijoni na otoku«. S tem delom pa je »Jadranski film razočaral gledalce že ob otvoritvi festivala.

Med drugimi so predvajali tudi dva slovenska celovečerna filma: Trenutki odločitve in Tri zgodbe. Gledalci so imeli priložnost videti

tudi ta dva filma v cinemascope tehniki.

Festivalske predstave si je ogledalo nad 100.000 ljudi. Ob zaključku so podelili nagrade in diplome. Tej svečanosti je prisostvoval tudi maršal Tito s soprogo in drugi ugledni gostje.

Za najboljšo režijo umetniškega filma je dobil zlato medaljo in veliko nagrado »Arenau« v znesku 300.000 dinarjev František Cap za režijo slovenskega filma »Trenutki odločitve«. Nagrado »Arenau« za najboljši scenarij je prejel Slavko Jenesi za film »Vojčja noč«; zlato medaljo in nagrado kot najboljši snemavec je dobil Fran Vodopivec — Deklica in hrast; nagradi za najboljši vlogi sta dobila Stane Sever — zdravnik v filmu »Trenutki odločitve« ter Tamara Markovič za vlogo Smilje v filmu »Deklica in hrast«, medtem ko je dobil Stane Potokar za vlogo Tomšiča v »Trenutki odločitve« diplomu »Arenau«. Za režijo najboljšega koprodukciskega filma je bil nagrajen režiser »Krvave poti«, Radoš Novaković, za režijo najboljšega dokumentarnega filma pa Ante Babaj — »En dan v Reki«. Kot najboljša glasba je bila ocenjena glasbena spremljava Bojana Adamiča v filmu »Onadvau«.

Kakor je razvidno po nagradah, so se slovenski filmski delavci na tej naši edini veliki filmski prireditvi dobro in močno uveljavili. Letošnji festival v Pulju je pokazal v primeri z lanskim znaten napredek naše sedme umetnosti.

Samo

„Autotehna“

ZASTOPSTVO INOZEMSKIH FIRM

SEDEŽ
LJUBLJANA
Celovška 38

POSLOVALNICA
BEOGRAD
Brankova 18

KONSIGNACIJSKA SKLADIŠČA:

GENERAL MOTORS: Opel, Chevrolet, Oldsmobile, Pontiac, Buick, Cadillac, GMC, Vauxhall in Bedford.

OM: OM - Super Orione, OM - Super Taurus, OM - Orione, OM - Taurus, OM - Leoncino.

BOSCH avto-elektro in diesel material.

PIRELLI avtomobilske in traktorske gume.

RIV ležaji.

Poslužite se naših najmodernejših servisov GM, OM in BOSCH v LJUBLJANI, Celovška cesta 38 in BOSCH servisa v BEOGRADU. Karadjordjeva ulica 63.

VALJČNI MLIN RIŽANA

čestita vsemu prebivalstvu naše republike ob Dnevu vstaje, 22. juliju.

Se priporočamo za mletje vseh vrst žitaric

TOVARNA
KOVINSKE
EMBALAŽE

»SATURNUS« LJUBLJANA

želi ob DNEVU VSTAJE slovenskega ljudstva vsem delovnim ljudem mnogo uspeha v nadaljnji izgradnji naše socialistične domovine

»PRIMORJE EXPORT«

TRGOVSKO PODJETJE ZA LIVOZ IN IZVOZ

NOVA GORICA

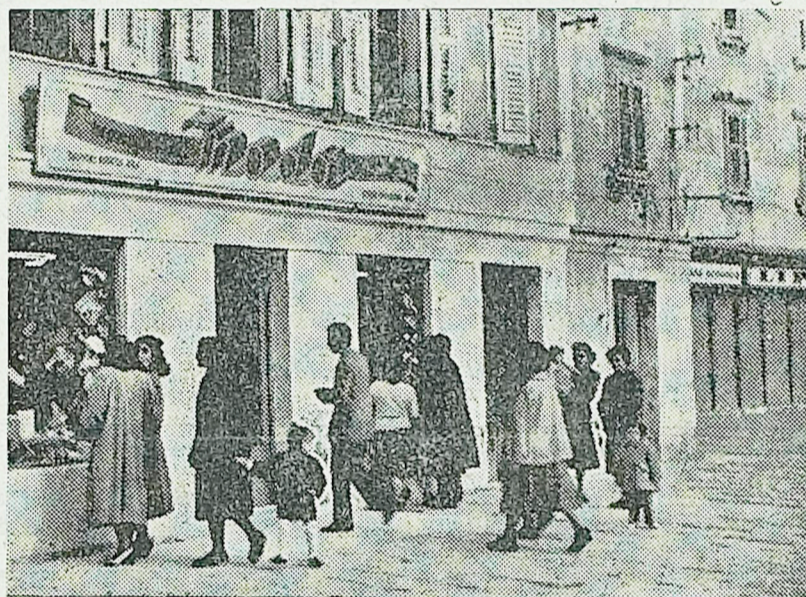

čestita k DNEVU VSTAJE slovenskega ljudstva vsem poslovnim prijateljem in delovnemu ljudstvu naše socialistične domovine

»ŽIVINOPROMET GORICA« NOVA GORICA

odkupi in prodaja živino, kolje v svoji klavnici in predeluje v mesne izdelke. Obiščite naše trgovine z mesnimi izdelki, kjer boste vedno najbolje postreženi.

Pozdravljamo vse delovno ljudstvo ter mu čestitamo k PRAZNIKU, 22. JULIJA

TRGOVSKO PODJETJE

„MODA“ IZOLA

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem ter cenjenim odjemalcem k PRAZNIKU VSTAJE slovenskega ljudstva.

Priporočamo ogled naših trgovin, kjer si lahko nabavite raznovrstno blago najboljše kakovosti po zmernih cenah

KMETIJSKA ZADRUGA POBEGI - ČEŽARJI

iskreno čestita vsem svojim članom ter prebivalstvu naše republike za 22. julij

LJUDSKI ODBOR OBČINE DEKANI

čestita vsem občanom
k Prazniku 22. juliju

Čestitamo k Prazniku vstaje slovenskega ljudstva ter mu želimo nadaljnjih uspehov

KOLEKTIV
KMETIJSKE ZADRUGE
SV. ANTON

DELOVNA KOLEKTIVA OBRATOV

„OPEKA“ V BILJAH IN VRTOJBI PRI GORICI

želita ob prazniku vstaje 22. juliju delovnim ljudem Slovenije mnogo uspeha pri graditvi boljše bodočnosti

KOLEKTIV DELOVNI TOVARNE USNJA V MIRNU PRI GORICI

čestita vsem ob Prazniku vstaje našega ljudstva 22. julija.
Cenjenim odjemalcem se že nadalje priporočamo

TRGOVSKO PODJETJE

„JADRANKA“ IZOLA

pozdravlja vse svoje cenjene odjemalce in delovne ljudi naše domovine ter jim čestita k prazniku 22. juliju

Vsemu delovnemu ljudstvu Slovenije ob njegovem prazniku naš borbeni pozdrav

VELETRGOVINA „Prerad“ PORTOROŽ

RESTAVRACIJA „PRI POŠTI“ KOPER

čestita svojim gostom in vsemu prebivalstvu naše republike ob Dnevu vstaje slovenskega ljudstva

„BOR“

VELETRGOVINA Z LESOM

K O P E R

izvaža rezan les in lesne izdelke, prodaja drva in premog za kurjavo ter gradbeni material preko svojih poslovalnic v Kopru, Izoli in Piranu

ČESTITAMO ZA PRAZNIK 22. JULIJ

„AUTOCOMMERCE“ ZASTOPNIŠKO PODJETJE K O P E R

ZASTOPA:

Tovarno avtomobilov Daimler-Benz, Stuttgart, Zap. Nemčija
Tovarno motornih koles
„TOMOS“ Koper

Tovarno avtogum »MICHELIN«
Francija, Belgija, Italija

POSLOVNI PROSTORI: Ulica JLA šte. 12

Čestita k prazniku vstaje slovenskega ljudstva ter želi nadaljnjih uspehov pri graditvi socializma

IZVRŠUJE:

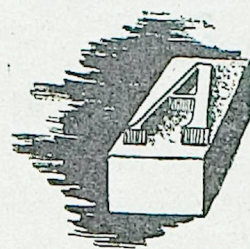
Servisna popravila avtomobilov in motornih koles

PRODAJA:

Avtogume in rezervne dele za vozila zastopanih tvrdk

TRGOVSKO PODJETJE „TOBAK“ POSTOJNA

s svojimi skladišči v Postojni, Ilirski Bistrici in na Rakeku se priporoča svojim odjemalcem ter jim čestita k Prazniku 22. juliju

K prazniku vstaje slovenskega ljudstva čestitamo vsem delovnim kolektivom širom naše domovine

TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

„Jadran“

K O P E R

TOVARNA LESOVINSKIH PLOŠČ ILIRSKA BISTRICA

priporoča svoje kvalitetne izdelke - lesovinske plošče različnih trdot in izvedbe - za potrebe našega gradbeništva, mizarstva, ladjedelništva itd.

Čestitamo cenjenim odjemalcem in vsem delovnim ljudem
PRAZNIK VSTAJE slovenskega ljudstva — 22. JULIJ!

Obiščite krasote kraškega
podzemlja - Škocjanske jame

Uprava Škocjanskih jam - Divača

Čestitamo vsem obiskovalcem in prijateljem naših krajev k PRAZNIKU — 22. JULIJU!

Izvršujemo visoke in nizke gradnje solidno in poceni.

SPLOŠNO GRADBENO
PODJETJE

»GRADNJE« POSTOJNA

Vsem našim poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom čestitamo k prazniku vstaje slovenskega ljudstva

Občinski ljudski odbor Občinski komite ZKS Občinski odbor SZDL DIVAČA

čestitajo k Dnevu vstaje vsem delovnim ljudem, kolektivom in ostalemu prebivalstvu naše občine

KOLEKTIV
DELOVNI

Avto-prevozniskega podjetja Postojna

pozdravlja vse delovno ljudstvo ter mu čestita k prazniku 22. juliju

Priporočamo svoje znane lesne izdelke: Panel-plošče, kakovostne vezane plošče in furnir za potrebe naše lesne industrije in za izvoz

LESNI KOMBINAT „JAVOR“ PIVKA

s svojimi obrati v PRESTRANKU,
BAČU in ILIRSKI BISTRICI

Čestitamo odjemalcem in poslovnim prijateljem ter vsem Slovencem Dan vstaje 22. julij!

Trgovsko podjetje »K R A S« SEŽANA - Telefon 73

Vam nudi v svojih poslovalnicah razno galanterijsko blago, tekstil, železnino in drugo blago v bogati izbiri

Čestitamo k Prazniku vstaje naše republike

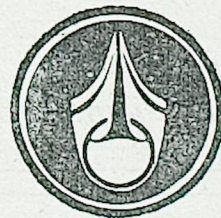
Občinski komite ZKS - Občinski odbor SZDL - Občinski sindikalni svet - KOPER

Ob Dnevu vstaje slovenskega ljudstva - 22. juliju čestitamo delovnim kolektivom in družbenim organizacijam k pridobitvam na političnem in gospodarskem področju s toplo željo za dosego novih zmag v socialistični graditvi

TRGOVSKI DOM V KOPRU

čestita vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem k Dnevu vstaje slovenskega ljudstva - 22. juliju

TITOVIZAVODI
LITOSTROJ
LJUBLJANA - JUGOSLAVIJA

Čestitamo k Dnevu vstaje 22. juliju in želimo nadaljnjih uspehov pri izgradnji naše socialistične domovine

ELEKTRO-SEŽANA**SEŽANA**

čestita k Dnevu vstaje vsemu prebivalstvu naše republike ter mu želi mnogo uspehov pri nadaljnem delu za boljše življenje

ČEVLJARSKA DELAVNICA**M E S N I C A
P E K A R N A****D I V A Č A**

čestitajo cenjenim odjemalcem in drugim delovnim ljudem naše občine k prazniku
22. JULIJU

Restavracija

„RISNIK“

s prenočišči

Buffet pri postaji

„MATAVUN“

gostilna pri Škocjanski jami

Gostilna

„ZVEZDA“

LOKEV

čestitamo vsem cenjenim obiskovalcem naših obratov ob Dnevu vstaje
S l o v e n i j e

Kolektiv gostinskih podjetij
D i v a č a

MIZARSTVO**D i v a č a**

z obrati v
DUTOVLJAH
in

DOLU

izdeluje vse vrste opreme in pohištva po ugodnih cenah

OB VELIKEM PRAZNIKU SLOVENSKEGA LJUDSTVA
Č E S T I T A M O !

**TRGOVSKO
PODJETJE****T
O
B
A
K****S e ž a n a**

iskreno pozdravlja vse svoje odjemalce ter jim čestita k prazniku 22. VII.

DELOVNI KOLEKTIV**„KRAŠKEGA VODOVODA“ - SEŽANA**

pozdravlja vse borce, ki so doprinesli svoje žrtve k zmagi slovenskega ljudstva

TOVARNA PLETENIN SEŽANA

ČESTITA K PRAZNIKU LJUDSKE VSTAJE 22. JULIJU TER ŽELI VSEM NADALJNJIH ZMAG PRI GRADITVI BOLJŠE PRIHODNOSTI

„AVTOPREVOZ“**S E Ž A N A**

POZDRAVLJA VSE DELOVNE KOLEKTIVE TER JIM ČESTITA K
22. JULIJU
PRAZNIKU SLOVENSKEGA LJUDSTVA

v
Čestitamo vsemu ljudstvu v Sloveniji k DNEVU VSTAJE 22. JULIJU

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
UPRAVA ZA GOZDARSTVO
V S E Ž A N I

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO

„N A N O S“

V P O S T O J N I
S SKLADIŠČI V PRESTRANKU IN NA RAKEKU

čestita delovnemu ljudstvu Slovenije k PRAZNIKU VSTAJE z željo, da bi imeli pri svojem delu še več uspehov

Obrtna zbornica Sežana

čestita vsem svojim članom in poslovnim prijateljem k Prazniku vstaje slovenskega ljudstva

„POSTOJNA IMPORT - EXPORT“**UVOZNO - IZVOZNO PODJETJE POSTOJNA**

čestita ob Dnevu vstaje vsem delovnim kolektivom naše domovine ter jim želi mnogo uspeha v izgradnji socializma

VSEMU DELOVNEMU LUDSTVU
S L O V E N I J E
OB NJEGOVEM VELIKEM
PRAZNIKU NAŠ BORBENI
POZDRAV
GOZDNO GOSPODARSTVO
POSTOJNA

G O S T I L N A**„M A L A L A L A N“****S e ž a n a**

pozdravlja vse svoje cenjene goste ter jim čestita k Dnevu vstaje

KOLEKTIV
LESNO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA

**„L I P“
P O S T O J N A**

čestita vsemu delovnemu ljudstvu k DNEVU VSTAJE 22. juliju z željo, da bi pridobitve tega zgodovinskega dneva rodile vedno večje sadove v izgradnji socializma

OBČINSKI ODBOR SZDL**OBČINSKI KOMITE ZKS****POSTOJNA**

čestitajo k Dnevu vstaje vsem delovnim ljudem na doseženih uspehih v borbi za osvoboditev in osamosvojitve v socialistični gradnji

DELOVNI KOLEKTIV
PODJETJA»SELVEG«
KOPERželi vsemu delovnemu
ljudstvu nadaljnjih uspe-
hov pri graditvi socia-
lističnega gospodarstva
ter mu čestita k Dnevu
vstaje slovenskega
ljudstva, 22. juliju!

„Slavica“

TRGOVSKO PODJETJE KOPER

čestita vsemu delovnemu
ljudstvu revolucionarne
Slovenije k Dnevu vstajeK Prazniku vstaje slovenskega ljudstva
čestitamo vsem svojim abonentom ter
vsem graditeljem socialistične domovine

LJUDSKA MENZA V IZOLI

KOLEKTIV

KEMIČNO-INDUSTRIJSKEGA
PODJETJA
ČISTIL

„SODA“ KOPER

čestita k Prazniku
vstaje, 22. julijuPriporočamo svoje izdelke, ker so
najboljše kakovosti in po nizkih cenah

»ZAČIMBA«

PROIZVODNJA ZAČIMB
PORTOROŽPriporočamo naše odlične naravne in umetne
začimbe in dišave: poper, cimet, klinčke, mu-
škati, čaj, majaron, papriko itd., ki jih prodaj-
amo v originalnih zavitkih.Ob prazniku slovenskega ljudstva 22. juliju
čestitamo vsem svojim cenjenim odjemalcem

OBRTNO PODJETJE

„OKRAS“ Izola

Pittonijeva ulica 1

sprejema naročila za vsa slikarska, ple-
skarska, črkoslikarska in dekoraterska
dela. — Priporočamo svoje usluge, ki
jih izvršimo solidno in poceni.K Prazniku 22. juliju čestitamo svojim poslovnim
prijateljem ter delovnemu ljudstvu naše
socialistične domovine

TRGOVSKO PODJETJE

„JADRO“ PIRAN

prodaja v svojih trgovinah
prvovrstne industrijske artikle
po zelo nizkih cenah.OB PRAZNIKU VSTAJE
22. JULIJA ČESTITAMO!TRGOVSKO
PODJETJE

»TEHNOSERVIS«

KOPER

Telefon 154 in 163

Vam nudi v svojih poslovalnicah vse vrste železnine, gospo-
dinjske posode, barve in lake, drogerijsko in bazarsko blago,
pohišstvo, ravno in vollo steklo ter lovske in ribiške potreb-
ščine — zato kupujte samo v naših trgovinah, kjer boste
točno in solidno postreženi.

ČESTITAMO K PRAZNIKU VSTAJE, 22. JULIJU!

AVTOCOMMERCE

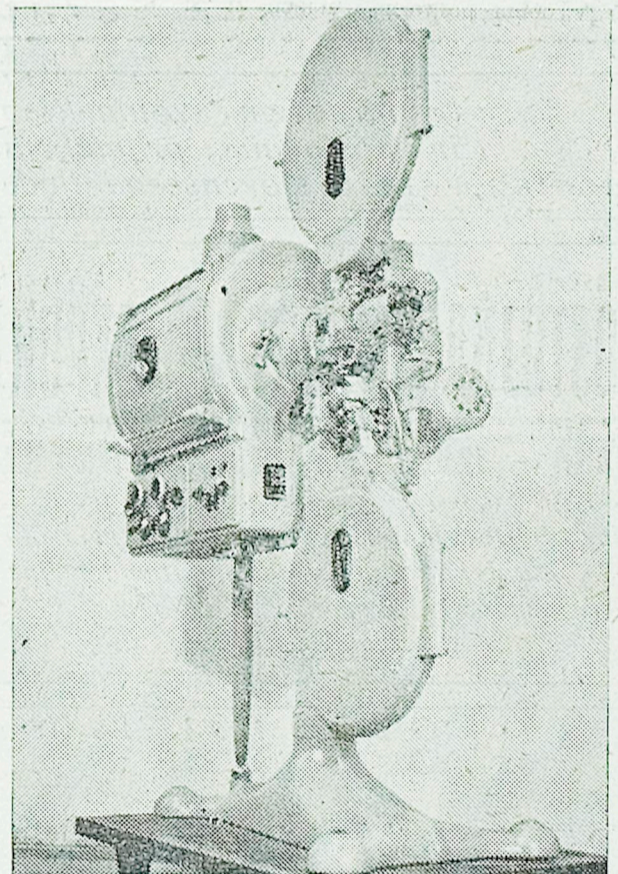
GENERALNO ZASTOPSTVO TOVARN

MERCEDES - BENZ MICHELIN

Sedež: LJUBLJANA, Titova cesta 28, telefon 31-285

Predstavništva: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, SKOPJE, KOPER,
NOVI SAD, SPLIT, DUBROVNIKProdaja: osebnih, dostavnih, bolniških in tovornih avtomobilov, avtobusov
in trolejbusov, gasilskih in komunalnih voz, ladijskih motorjev in agregatov ter
vseh rezervnih delov. Vse dimenzije tekstilnih in »METALIC« gum ter specialne
AIRSTOP - zračniceDRŽAVNI
ZAVAROVALNI
ZAVODčestita k DNEVU
VSTAJE vsem svo-
jim zavarovancem
in vsem delovnim
ljudem v naši so-
cialistični domovini

„ISKRA“

TOVARNA ZA ELEKTROTEHNIKO
IN FINO MEHANIKO
KRANJProizvaja in dobavlja vse vrste avtomatskih central, telefonske
aparate — avtomatske namizne, CB namizne, induktorske nam-
izne, poljske prenosne ter vse rezervne dele.Električne urne naprave — Tonske kinoaparature za filme 35
mm in 16 mm — Kompletne razglasne postaje — Električne
vrtalne stroje za vrtanje premerov od 10 mm do 32 mm —
Električne merilne instrumente - voltmetre, ampermetre, mi-
liampermetre, vatmetre, tokovne transformatorje, ohmmetre,
prenosne in laboratorijske instrumente, električne števec itd. —
Električni avtomobilski pribor - avtodinamo, napetostne regula-
torje, starterje, vžigalne tuljave (bobine), dinamo in reflektorje
za bicikle — Selenske usmernike po naročilu — Instalacijski
material - paketna stikala 10 A, kolebna stikala itd.DELOVNI KOLEKTIV MIZARSKEGA PODJETJA
„OREH“ - DEKANIsprejema naročila za vsa mizarska
dela, ki jih izvrši solidno in poceni.

K Prazniku slovenskega ljudstva čestitamo!